

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEČ

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Enostolpna petilna vrsta
mali oglasi po Din 1-50 in
Din 2-—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2-50,
veliki po Din 3-— in 4-—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6-—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljke in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; neuradna pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnštva 528.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sra-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Proti krvavemu terorju.

Vojvodinskim Nemcem ali pravzaprav švabom ne more nihče očitati revolucijonarnih manir in namenov. Zavest, da so kolonisti, jim leži kolorek v krvi in zato so bili vedno vsaki vladi udani, ki jih je pustila mirno žveti na njihovi zemlji. Prej so bili zvesti mažarski vladi, danes pa so zvesti belgrajski vladi in eden njihovih voditeljev je te dni napisal v njihovem glasilu, da bodo vedno lojalno podpirali vsako vlado, ki bo delala v korist države in ki jim bo dala mir.

Za svojo lojalnost so pa prejeli nepričakovano plačilo, ker so spregledali, da vlada v Belgradu ni vlada, ki stoji kot vlada nad strankami, ampak da v Belgradu istovetijo nadstrankarsko vlado z vsakokratnim režimom. Kdor ne potegne s stranko, ki je trenutno na vladi, ni le protivnik vladajoče stranke, ampak je tudi protivnik vlade in protivnik države.

Te državnopravne teorije vojvodinski Nemci niso razumeli in to se je sedaj maščevalo. Oni so mislili, da so polnopravni državljani, ker plačujejo davke in ker služijo njihovi sinovi v armadi kraljevine SHS. Mislili so, da imajo kot polnopravni državljani tudi pravico imeti svojo narodno politično organizacijo, ker jim tega ne jamči samo od belgrajske vlade podpisana mirovna pogodba, marveč tudi ustava sama. Tako so pač mislili, napravili pa so račun brez krčmarja.

Na podlagi zgoraj omenjene svoje državnopravne teorije, da je vladajoča stranka istovetna z vlado in z državo, je začel PPZ-režim nastopati proti vsem drugim strankam v državi, ki se niso hotele slepo podvreči režimski samovolji, ampak so si hotele obdržati in varovati svoja načela in svoje principe, kakor je to navada v vsaki demokratični državi. Najprej so prepovedali svobodo govora na shodih. Tej prepovedi je sledila prepoved svobodnega izražanja misli v časopisju, kronal pa je PPZ-režim svoje svobodoljubno delovanje s proglašanjem obznane nad Hrvati, ki je danes praktično razširjena že na celo državo, kjerkoli le nekoliko diši po opoziciji.

Prva posledica obznane so bile prenapolnjene ječe. Ponavljajo se vojni časi žalostnega spomina, ko človek ni smel niti kihiniti, ali pa je smel kihiniti le po vladniški odločbi. Kdor hoče poravnati kakšno osebno maščevanje, ima danes najlepšo priliko, da ovadi svojega sovražnika kot protidržavnega hujšaka, ki ječi ne uide. Trgovci, ki se hoče iznebiti sitnega konkurenta, se ga danes najlažje iznebi. Konkurenta je treba samo naznaniti kot protidržavnega strankarja in konkurence ni več.

V šolah in v cerkvah, v gostilnah in v kavarnah sede pazljivi ljudje, ki za dobro nagrado posojajo svoja ušesa vsegamogočnemu režimu. Ti slišijo tudi več, če in kadar je treba, slišijo pa vedno, kar si želi režim.

Ljudstvo pa je zdravo in močno in vzdržuje ves režimski pritisk z občudovanja vredno hladnokrvnostjo. To je za režimovce silen udarec. Mir in samozavest, odločnost in vztrajnost ljudstva pomeni za režim veliko nevarnost. Zato sta režimski stranki, radikalna in »samostojna« demokratska, posegli po zadnjem sredstvu, da uklonita neomajno ljudsko voljo, to je po krvi.

V Vojvodini sta začeli režimski stranki posnemati svoj italijanski vzor v njegovi največji umazanosti. Kakor je imel Mussolini drznost, da je dal svojega najnevarnejšega nasprotnika Matteottija zavratno umoriti in je pred vsem svetom še z neverjetnim cinizmom izjavil, da prevzema za svoj rokovnjaški zločin tudi vso odgovornost, tako sta tudi naši dve režimski stranki poslali v Vojvodino svoje rokovnjaške toipe, da politične nasprotnike spravijo s sveta z revolverji, z bikovkami in koli.

Kot prva žrtev teh razbojniških tolpe je padel voditelj vojvodinskih Nemcev narodni poslanec dr. Kraft. Druga žrtev se vije v krčih vsled zastrupljenja z arzenikom. Koliko pa je nedolžnih žrtev, ki jih uradna in neuradna poročila sploh ne omenjajo? Koliko jih je v Macedoniji, ko-

liko v Črni gori, koliko v Bosni in v Hercegovini, kamor brzojav in telefon ne seže? To so stvari, po kakršnih niti Avstrija in Prusija nista segli za časa najhujše reakcije, kvečjemu režim zloglasnih carjev.

Nad zločinskimi in zverinskimi početjem, v službi radikalov in »samostojnih« demokratov stoječih plačanih tolovajskih tolpe se danes zgraža ves civilizirani svet. In te režimski stranki postavljata svoje kandidate tudi v naši moderni in kulturni Sloveniji in celo v njenem kulturnem središču, v beli Ljubljani! To je tako nesramno izzivanje slovenskega poštenja in slovenske javne morale, da nam sploh manjka primeren izraz za vredno označbo take gnusne podlosti.

Režimovci zahtevajo od nas Slovencev, naj volimo stranko, ki se za zakonitost toliko briga kakor nekdanji ljudožeri. Zahtevajo od slovenskega ljudstva, naj voli ljudi, ki nam omejujejo svobodo govora in tiska! Še pes lahko laja, kedar se mu ljubi, pa ne bi smel svobodno govoriti ali pisati svobodno državljan? Zahtevajo od slovenskega ljudstva, naj odobrava neštivilne hišne preiskave in naj odobrava zapiranje nedolžnih ljudi. In končno zahtevajo celo, naj civilizirano slovensko ljudstvo odobrava krvave poboje tolovajskih tolpe nad mirnimi državljani ter nad poslanci, izvoljenimi od ljudstva!

Ali si je mogoče misliti, da se bo našel le en sam Slovenec, ki bi odobral politične poboje? Ali more po vsem, kar smo povedali, glasovati za PPZ-režim in za njegove ploverske kandidate? In v svojem cinizmu se spozablja vladajoči stranki celo tako daleč, da vabita baš slovenske napredne kroge, naj glasujejo za ječe in za tolovajske napade! Kaj bodo slovenski »napredni« krogi odgovorili na tako cinčno izzivanje njihove politične izobrazbe, človeškega čutenja in družabne dostojnosti?

Proti nasilju, ki se ne straši niti krvavih žrtev, se bo slovensko ljudstvo 8. februarja dvignilo kot en moč in se bo postavilo neustrašno na branik za pravo svobodo in za resnični napredek, in bo z vso odločnostjo energično odklonilo razbojniške in tolovajske politične metode, kakor se to spodobi za omikan in civiliziran narod. Slovesnemu protestu slovenskega ljudstva proti takim metodam pa se bo pridružila tudi slovenska prestolnica, bela Ljubljana, ki bo pokazala slovenskemu ljudstvu s svojim protestnim glasovanjem, da je res slovenska prestolnica. V znaku protesta proti režimskim sramotam bo donel 8. februarja po celi Sloveniji z njeno prestolico Ljubljano na čelu en sam klic: Živel dr. Korošec, živila SLS, živila Slovenija!

Akcijska proti zločincem.

Belgrad, 27. jan. (Izv.) Ljuba Davidović bo imel 1. februarja velik shod v Zagrebu. Čuje se, da se bo pri tej priliki vršila seja voditeljev opozicijskega bloka, na katero so povabljeni Nastas Petrović, Ljuba Davidović, dr. Mehmed Spaho in dr. Anton Korošec. Na seji bodo razpravljali o dosedanjih uspehih opozicije, ki mora pripraviti material, da po 8. februarju obtoži vse moralne in materialne krivce za zločine v volivni borbi.

Inozemstvo intervenira.

Belgrad, 27. jan. (Izv.) Popoldne je bil dr. Ninčić sprejet v avdienci. Poročal je kralju o intervenciji tujih poslaničkov glede dr. Krafta in o razpoloženju diplomatskega zbora z ozirom na današnji incident na vseučilišču.

Nasilstva policije se nadaljujejo

Belgrad, 27. jan. (Izv.) Demokratski klub je bil obveščen, da je orožništvo v Liki aretiralo nosilca Davidovićeve demokratske liste znanega advokata dr. Hanića.

Belgrad, 27. jan. (Izv.) Bivši ban Tomljenović je poslal kralju brzojavni protest radi tega, ker so policijske oblasti na Sušaku prepovedale nadaljnje izhajanje »Novoga lista«.

Pribičević na svetosavski slavnosti v navzočnosti kralja, kraljice in zastopnikov tujih držav izžvižgan. — »Doli z morilcem!« — Demonstracije so se trikrat ponovile. — Cigan iz Vrginmosta je moralno justifikiran.

Belgrad, 27. jan. (Izv.) Nezadovoljstvo proti nečuvni politiki, ki jo izvaja Pribičević v prosveti odkrito, v drugih resorih pa prikrito, je doseglo vrhunec. Danes ga ni poštenega človeka, ki bi se upal brniti tega obsovanega človeka in tudi sam Pribičević je imel danes ponovno priložnost, prepričati se o tem razpoloženju javnosti na tak očividni in nenavaden način, kakor se dosedaj še ni zgodilo nobenemu ministru.

Kakor vsako leto, se je tudi letos vršila svetosavska slovesnost na belgrajski univerzi. Ta praznik se praznuje že od nekdanjega slovesnega načina. Slovesnosti prisostvujejo kralj in kraljica, ministri in diplomatski zbor, zastopniki vojaških, cerkvenih in civilnih oblasti, najizbranejša meščanska družba, akademski in profesorski zbor. Tudi danes je bilo tako. Ob 10. dopoldne so se v vseučiliški dvorani zbrali akademiki, profesorji in povabljeni gostje, med njimi ameriški, francoski in poslaniki drugih držav.

Po 10. uri je prispel kraljevski par, z njim Pašić in Pribičević. Ko je stopil Pribičević v dvorano, je namesto pozdrava doživel spontano demonstracijo. Celokupna akademsko mladina je s profesorji na čelu pričela z gnusom demonstrirati. Večina je žvižgala, dočim so vedno bolj padali vzkliki: »Doli z nasilnežem! Pij cigan iz Vrginmosta! Vun z orožniki!« To vpije se je združilo v mogočen protest: »Doli s Pribičevićem!« To je trajalo par minut. Med tem je nastala splošna nervoznost in pri nekaterih je bilo opaziti strah in vznemirjenost. Najbolj beden vtis pa je nutil Pribičević. Navadil se je, da mu plačani pokvarjeni elementi prirejajo povsod manifestacije. Obstal je pri vratih kot bi ga udarila strela, in je že hotel iz strahu pobegniti. Namera se mu ni posrečila, ker so vhod zaprli novi prihajajoči gostje. Ves bled in peneti ust se je s počasnim in šibkim korakom priplazil do kralja. Navada je namreč, da prosvetni minister sedi na kraljevi levi, ministrski predsednik pa na desnici. Ko se je pojavil na tem zvišenem mestu, je ponovno zavrelo v dvorani in še močnejša demonstracija se je spontano ponovila. Položaj je postal silno neprijeten, neprijeten tembolj, ker so bili navzoči zastopniki tujih držav, posebno pa radi kralja. V tem mučnem in težkem položaju pa se je končno vendarle našel nekdo, ki je zaklical: »Živio kralj!« Ta klic je bil rešen. Navzoči so se klicu takoj pridružili. Nato pa je spet iz vseh grl zadonel: »Doli Pribičević! Doli nasilje!«, nakar je nastala tišina.

Po skrajno mučni pavzi se je slo-

vesnost pričela. Pribičević je ves čas delal skrajno beden vtis. Spreminjal je barvo lica v rumeno, zeleno ter belo. Ne prestano je škripal z zobmi. Ustnice si je zgrizel do krvavega in delal njemu lastne grimase. Dogodek ga je nenavadno pretresel. Vsi, ki ga poznajo, ga še niso videli takega. Vendar še s tem zadeva ni bila končana.

Ko se je slovesnost končala, so se akademiki zbrali v avli in napravili špalir. Ko se je kralj približal, je nek akademik improviziral govor, v katerem je obsodil Pribičevića in njegova nasilja. Nato je množica pričela klicati proti Pribičeviću, ki je moral skozi ta špalir. Na ušesa so mu doneli klici: »Doli z nasilnežem! Doli z morilcem!« in slične laskavosti.

Tako so se merodajni faktorji lahko sami prepričali o Pribičevićevi popularnosti in o tem, kakšen ugled uživajo ljudje, ki so v vladi. Pripomniti je treba, da je bila takoj nato vseučiliška dvorana obkoljena od močnega kordona orožnikov in policajev. Vendar pa na višjo intervencijo ni bil nihče od akademikov aretiran.

Belgrad, 27. jan. (Izv.) Celokupna javnost v Belgradu je z največjim zadovoljstvom sprejela nastop akademsko mladine ne glede na strankarsko pripadnost. Vsi, radikali, demokrati in pristaši ostalih strank so dali duška razpoloženju proti Pribičeviću in njegovi politiki. V političnih krogih se je dajal temu dogodku širši pomen in precej važnosti. Vsem, ki so prisostvovali, je jasno, da ne more biti govora o kaki naročeni in premišljeni demonstraciji, marveč, da je prišlo do tega spontano in to ne morda od pristašev ene stranke, kajti demonstrirali so vsi. Posebno je značilen dogodek radi tega, ker je bil ves čas tuč kralj prisoten. Vlada se je mogel prepričati o »popularnosti« vlade, ki je prišla v zelo neprijeten položaj. Najbolj globok vtis pa so dogodki napravili na diplomatske zastopnike tujih držav.

Vaš dopisnik je govoril z zastopnikom neke prijateljske države. Ta ugleden diplomat je izjavil, da se v diplomatskih krogih smatra, da je Pribičević postal nemogoč in da smatrajo, da bo moral podati demisijo. Tako so vsi diplomatski zastopniki poročali svojim vladam. Vaš dopisnik je opozoril poslanika na znane kvarne dogodke, katerim je sledila Pribičevićeve izjave, da ni govora o tem, da odstopi, ampak da so dogodki učvrstili njegov položaj. Vato je odgovoril, da glede diplomatskega zbora na stvar z evropskega stališča. Po njegovem prepričanju je Pribičevićeve ostavka neodložljiva.

Morilski atentat na narodnega poslanca.

POIZKUŠENI UMOR DR. KRAFTA SO ORGANIZIRALI URADNIKI REŽIMA. — ENERGIČEN PROTEST NEMKEGA POSLANIKA. — OGORČENJE VSEH INOZEMSKIH DIPLOMATOV. — NEMCI BODO DALI REŽIMU EDINO PRIMEREN ODGOVOR.

Belgrad, 27. jan. (Izv.) Poizkus umora dr. Krafta je napravil v tukajšnjih krogih globok vtis. Hvalabogu so se vesti o njegovi smrti izkazale kot neresnične, daširavno dr. Kraft še vedno ni izven smrtnih nevarnosti. Tekom preteklih noči je bil dr. Kraft operiran na glavi, nato pa je bil prepeljan v sanatorij dr. Heuffla v Novem Vrbasu. Brez dvoma je in je tudi že dokazano, da so pri organiziranju tega morilnega napada sodelovali višji uradniki in se imenujejo imena posameznih uradnikov. Na politične kroge je posebno delovalo, da gre tukaj za dobro premišljeno akcijo, katere moralne krivce je treba iskati v vrhovih današnjega režima. Radi tega

se smatra v opozicijskih krogih, da je treba storiti vse korake, da se ti moralni krivci odkrijejo in postavijo na zatožno klop, kakor se je to zgodilo v znanem slučaju Matteottija. Besnilo vladodržcev se mora najenergičnejše končati, kajti sicer bodo zavladale v državi razmere, ki jih nikdo ne bo več mogel brzdati.

Nemški poslanik dr. Ollhaus en je teko mdanašnjega dne obiskal dr. Ninčiča in se pri njem informiral o slučaju. Izjavil je svoj protest. Nemški poslanik tudi ni hotel prisostvovati današnji svetosavski proslavi na vseučilišču. Poslal je k vseučiliškemu rektorju odpravnika poslov poslaniškega svetnika dr. Eisenlola, ki je

pred pričetkom slovesnosti izjavil v imenu nemškega poslanika:

»Nemška vlada se živahno udeležuje vseh znanstvenih manifestacij v jugoslovanski državi in bi s posebnim veseljem po svojem zastopniku prisostvovala današnji slovesnosti na prijateljskem belgrajskem vseučilišču, vendar pa morajo g. poslanika zadržati od tega koraka vesti o sramotnem zločinu, ki se je izvršil na dr. Kraftu.«

Po tej izjavi je odpravnik poslov zastupil vseučilišče.

Našim vladnim krogom je stvar skrajno neprijetna, ker so se zanjo zanimali tudi ostali zastopniki velesil. Znano je, da stoje narodne manjšine pod zaščito mednarodnih pogodb in je posebno Društvo narodov zainteresirano na tem, da posamezne države, ki so to pogodbo podpisale, obveznosti striktno izvršujejo. Diplomatski krogi so ogorčeni nad tem zločinom, ki je bil organiziran enako kakor zločin nad Matteottijem. Kar se tiče koraka nemškega poslanika, se Nindić pere, da tuji zastopniki nimajo pravice vmešavati se v te dogodke, ker pomeni to vmešavanje v notranje razmere.

Vodstvo nemške stranke je danes sklicalo sejo v Zemun. Na seji je razmotrivalo položaj in izdalo proglaš, v katerem protestira proti napadu na dr. Krafta in dr. Grassla s sodelovanjem oblasti. Protestira, da vlada, objavljajoče dokumente o pogodbah med Nemci in Radićem, že itak razburjene množice še bolj razburja. Zatevajo, da vlada dokumente priobči, da se vidi njih. leresničnost. Pa če tudi bi se bila nemška stranka vezala, z eno ali drugo stranko, ne sme radi tega vlada zabranjati preko svojih organov shodov in zborovanj. Zato vodstvo nemške stranke poziva volivce, da gredo 8. februarja na volišče in oddajo svoje glasove proti režimskim strankam!

Belgrad, 27. januarja. (Izv.) Povodom napada na dr. Krafta je izdalo notranje ministrstvo poseben komunike. Vsi krogi obsojajo ta komunike, ker poziva, naj se take stvari nadaljujejo!

LAZI O DR. MARINKOVIČU.

Belgrad, 27. jan. (Izv.) Dr. Voja Marinković je izstopil iz izvrševalnega odbora svoje stranke, ker ima ta odbor vsak dan seje, on se pa se ne more udeleževati, ker je na agitaciji. Naglasiti pa je posebno treba, da je ostal član stranke glavnega odbora. Vse druge vesti so absolutno neresnične in brez vsake podlage.

SPOR MED SODIŠČEM IN POLICIJO.

Zagreb, 27. jan. (Izv.) Danes je bil objavljen sklep sodnega stola v zadevi pritožbe dr. Trumbića radi internacije gosp. dr. Mačka in tovarišev. Sodni stol ugotavlja, da je prišlo do spora v kompetenci med samimi državnimi organi. Ker je banski stol sklenil, da se imajo dr. Maček in tovariši zagovarjati v svobodi, policija jih je pa zaprla. Zato bo cela zadeva izročena v rešitev stolu sedmorice.

SODNIKI TOŽIJO POLICIJSKEGA RAVNATELJA.

Zagreb, 27. jan. (Izv.) Sodniki, katerim je bilo naročeno, da sestavijo kazensko ovadbo proti policijskemu šefu dr. Bedekoviću, so končali svoje delo. Ovadbo so danes podpisali sodniki sodnega stola v Zagrebu. Državni pravdnik je vašemu dopisniku izjavil, da danes ovadbe še ni prejel.

OSTER NASTOP ZAVEZNIKOV PROTI NEMCIJI.

Berlin, 27. jan. (Izv.) V skupni noti, ki so jo poslali zavezniški nemški vladi glede izpraznitve zasedenega ozemlja, ugotavljajo zavezniki znova, da Nemčija svojih v mirovni pogodbi prevzetih obveznosti ni izpolnila. Zato ne morejo pristati na razpravo o protestni noti Nemčije.

VZORČNI VELESEJMI V PRAGI.

Praga, 27. jan. (Izv.) Obiskovalcem vzorčnega velesejma v Pragi ne bo treba plačati pristojbin za vize na potnih listih, ker bo zadoščala za prestop meje že sejmska legitimacija, ki pa jo mora potrditi češkoslovaški konzulat, v Pragi pa velesejski urad.

KOMUNIZEM NA ČESKEM.

Praga, 27. jan. (Izv.) Komunistično glasilo »Pondelní Noviny« je nehalo izhajati.

POLJAKI NE MOBILIZIRAJO.

Berlin, 27. jan. (Izv.) Poljski zastopnik v Berlinu dementira vesti o mobilizaciji poljskih čet zaradi znane poštne afere v Gdansk.

ANGLEŠKI KAPITAL ZA SREDNJO EVROPO.

London, 27. jan. (Izv.) »Times« poročajo, da se ustanavlja v Angliji nova velika finančna skupina, ki bo financirala razna industrijska podjetja v Sred. Evropi.

Naročajte »Slovenca«!

Kdo je inženjer Serbec?

Tega članka ne pišemo zato, da bi inž. Serbeca hvalili in poveljevali, kajti volilci radovljiskega okraja vedo sami ceniti neprecenljive zasluge tega moža. Kajti luč v njihovih domovih jih na to vsak večer spominja, kakor jih na to spominjajo zaprašene petrolejke na podstetju. Ta članek pišemo samo radi tega, da pokažemo razločno in jasno ogabnost »Jutrovega« zavijanja in zlobnost agitatorskih trditelj. Žerjavovih priganjačev v tej volilni borbi. Inž. Serbec je bil glavni svetovalec deželne odbora kranjskega pri načrtih za

elektrifikacijo kranjske dežele.

Ali je res tako usodna krivda tega moža, da danes stoji elektrarna ob Završnici? Takrat so duševni očetje pedanje Žerjavove klike to proglašali za greh. In pozneje je zagrešil inž. Serbec še enega, ko je za Bohinjski rešil elektrarno pred porušenjem po demobilizacijski komisiji.

Tudi to najbrž ni všeč kliki, ki je z demobilizacijskim fondom po svoje gospodarila ter izkupnino za demobilizacijsko blago nalagala proti nizkim obrestim v svoje banke. Gotovo mora biti tisti mož tem bratcem trn v peti,

ker jim ni dal »zaraditice«.

Naši poštene slovenski volilci to mišljenje in delovanje Žerjavove družbe dobro poznajo in zato dobro vedo, zakaj se zaganjajo v inž. Serbeca kakor stekli psi.

Očitajo mu malomarnost, češ da je imel na razpolago 6 milijonov kron za spojitve Bohinjske in Završnice in napeljavo elektrike v Ljubno, Kamno gorico, Podnart in Kropo. Resnica pa je, da so mu ukazali delati proračune, ki so bili v letih 1920-21 brez vsake vrednosti, ker so se cene blaga

ne po mali zaslugi špekulantov iz Žerjavovega kroga

dnevno zviševale. In g. protikandidat dr. Kramer je s svojo trgovinsko politiko bodisi namenoma, bodisi po svoji nesposobnosti mnogo pripomogel. Inž. Serbec je dokazoval komisiji za upravo kranjske imovine, da se bo s šikanoznimi izdelavami proračunov zamudilo za zgradbo ugodno poletje 1921. Vzlje temu so mu prepovedali prej zidati in naročati material. Da ni on kot uradnik ubogal, bi ga danes preganjali radi nepokorščine!

Še več! Ko je bil inž. Serbec poverjenik za javna dela, je baš on ta kredit izposloval elektrarni z izrečnim namenom, da se razširi omrežje v navedene kraje.

Iz tega kredita so mu ukazali plačati za stanovanjske hiše za uslužbence pri elektrarni, ki so bile že pred vojno izgotovljene v surovi stavbi okroglo 2.500.000 kron, dočim je moledovalo od 1. 1918. do 1. 1921., naj se te stavbe dokončajo in je bilo takrat delo proračunano samo na 180.000 kron. Tako so mu jemali denar, ki je bil določen za napeljavo elektrike v Bohinjski, Podnart, Kamno gorico in Kropo, v druge namene.

Inž. Serbec je službo pri elektrarni zastupil; takrat so bila skladišča polna stavbenega materiala in razen žice je bilo za omejeno napeljavo vse na razpolago. V Ribnem in na Bohinjski Beli je bila celo pripravljena opeka za transformatorske hišice.

Mesto v Kamno gorico in v Kropo in proti Bohinju so napejali elektriko po Serbecemv odhodu k tuji veletovarni v Kranj. Od ljudstva pa, ki je želelo ob progi proti

Kranju elektrika, so zahtevali za napeljavo ogromne prispevke.

Čudno, da tega ne povedo volivcem! Da bo še bolj jasna škoda, ki so jo s tem povzročili Bohinju, Kropi in Kamni gorici, moramo povedati, da stane danes samo en izolator preko 100 kron, dočim jih je imel inž. Serbec nakupljenih za razširjenje omrežja Završnice po 7 kron kos. Komisija mu je zadnji dve leti v svoji bistroumnosti celo prepovedala naročati material. To so pravi vzroki, zakaj ni bila elektrika napeljana v Kropo, Kamno gorico in razširjena proti Bohinju.

Pripomniti nam je še, da so takrat gospodje celo kritizirali Serbecovo prizadevanje, da napolni skladišče z materijalom.

Znano je še, kako so samostojneži in žerjavovci že leta 1921, ko je bil Serbec še ravnatelj elektrarne in je bila ta družba na vladi, uprizarili gnusno gonjo proti njemu. Samostojneži so sklicali celo velik protestni shod proti podražitvi elektrike in še posebej proti inž. Serbecu, češ da je on temu kriv. Resnica pa je,

da so baš ti gospodje SKS in JDS ukazali, da se mora cena zvišati,

pa še Serbeca vprašali niso, ali je to potrebno ali ne. Vsa zloba njihovega početja se razgalja, če pomislimo, da je bil njihov poverjenik za javna dela inž. Jamnik, samostojnež, sam na tem protestnem shodu v Radovljici. Kot poverjenik je imel pravice bivšega deželne odbora kranjskega. Z eno samo besedo bi bil mogel povišanje cene elektrike on odpraviti, ne pa Serbec, ki je izvrševal kot uradnik ukaz, ki mu ga

je dal gospod protestujoči poverjenik. Če pa si sam tega ni upal, bi bil mogel na ta shod prinesiti ukaz takrat vladajočega Puceljeve in Žerjavove vlade, da se cena zniža in inž. Serbec, ki mu je bilo nele za elektrarno in za njene uslužbence, temveč tudi za ljudstvo, bi bil radostno ukaz izvršil. Ugotavljamo, da povišanje cene 1. 1921. res ni bilo potrebno in če bi bili inž. Serbeca vprašali gospodje, ki so takrat vedrili in oblačili v Ljubljani, bi jim bil to tudi na vsa usta povedal. Tako so skrbeli za »blagor ljudstva« in se mu menda radi teh zaslug danes ponujajo za poslanca!

S tako ostudno in nemoralno gonjo so že takrat politični nasprotniki skušali spraviti inž. Serbeca od podjetja, ki je bilo njegovo delo in ki ga je uspešno več let vodil.

Hotelo se jim je novega korita,

kakor jim ni bilo nikdar za kaj drugega pri takih in enakih javnih gospodarskih podjetjih, ki jih je bivši deželni odbor osnoval ne za korita, temveč v blagor ubožnejših plasti našega ljudstva. Da je to res, nam priča

nagrada, ki so si jo dali gospodje iz Ljubljane nakazati takoj po Serbecemv odhodu!

100.000 kron so vtaknili takrat v svoje

nenasitne žepke ljudje, ki take nagrade nikdar zaslužili niso in ki najbrže še danes ne vedo, kjer pravzaprav ta elektrarna stoji!

Za 100.000 kron jim je šlo!

Teh bi se ne bili nikdar drznili zahtevati, dokler je bil inž. Serbec ravnatelj elektrarne. Tako izgleda skrb te družbe, ki ponuja svoje kandidate proti inž. Serbecu v Radovljiskem okraju! Če so že takrat vtaknili ta »težko prisluženec denar

v svoj žep,

ne maramo s tem trditi, da ga niso tudi še pozneje! Zato se bojijo, da bi jim kdo pogledal v račune, zato slepe volivce s svojim zavijanjem, zato so se baš vrgli na ta okraj in na našega kandidata s tako besnostjo.

Vprašajte poštene ljudi na Gorenjskem kateregakoli političnega prepričanja, ki so imeli za inž. Serbecem opraviti bodisi kot odjemalci elektrike, bodisi kot uslužbenci pri elektrarni, vsak ve povedati samo najboljše o njegovem delovanju. Kajti inž. Serbec je kot ravnatelj elektrarne vsakomur pomagal, po svojih najboljših močeh.

Ne vemo, zakaj imajo naše ljudstvo za tako neumno, da mislijo, da jim bo verjelo, ko pripovedujejo o Serbecemv bogastvu, ker ima vilo na Bledu. Morda hočejo s tem vzbuditi sum, da si je to svoje borno imetje pridobil po nepoštenem potu. Vsakdo ve, da si je inž. Serbec kupil to vilo z očetovo dedščino že med vojno, sicer bi bil zaradi padanja vrednosti denarja ob vse. Vsak srednji kmet na Gorenjskem ima več premoženja.

Da bi na videz opravičili svoje zločinsko postopanje, so takoj po njegovem odhodu vrgli njegov načrt spojitve Završnice z Bohinjem in prenos bohinjske elektrarne na Završnico. Sele po načrtu inž. Serbeca bi bila elektrarna na Završnici postala zmožna neprenehoma oddajati tok in razširiti svoje omrežje, ker bi bila pridobila 300 konjskih sil, s katerimi bi bila razpolagala neprenehoma noč in dan. V svoji zagrizenosti, samo da ni obveljalo mnenje »klerikalnega« strokovnjaka, ki je imel več v mezinu, kakor vsa ta družba v glavi, so pustili leseno vojaško elektrarno v Bohinju. Do se bo elektrarna v najkrajšem času podrla, če se ne investirajo ogromne vsote vanjo, to že ve zadnja bohinjska pastirica, da pa bo te ogromne vsote za popravilo plačal oni, ki elektriko uporablja z zvišano ceno za elektriko, to bo bridko občutil konsument, ko mu bodo predložili račune! Na drugi strani so pa napeljali tok od Završnice

k veleindustriji v Kranj,

ne da bi to elektrarno spopolnili, da bi bila kos vsem zahtevam, ki se stavijo nanjo s to priklopitvijo. Ali naj volivcem in ljudstvu v Radovljiskem okraju še na tem mestu povemo, kar občutijo že sami v svojih domovih, ko jim sedaj v zimi

primanjkuje potrebna elektrika v omrežju Završnice?

Da je imel inž. Serbec prav, ko je hotel elektrarno na Završnici spopolniti s stroji iz Bohinjske elektrarne, to je danes že vsakomur jasno. Le oni nočejo o tem ničesar slišati, ki jim je javni blagor in javni denar samo zato,

da polnijo ž njim svoje žepke.

Inž. Serbec toži upravo imovine bivše dežele Kranjske. Finančna prokuratura zastopa toženko. Ta lahko v svojih spisih zavaja dejstva. Ta obrambni spis proglašajo nasprotniki za »uradno ugotovitev«, dočim v resnici finančna prokuratura nastopa pred sodiščem kot s Franka kot vsaka druga. Po vsem dosežanjem razvoju te pravde je nujno sklepati, da bo pravda za

inž. Serbeca ugodno izpadla. Tudi bi moral biti inž. Serbec, ki nastopa kot tožnik, zelo nepreviden, če bi si bil le kolikaj v svesti najmanjše nepravilnosti. Če pa je res tako navit, kakor ga slikajo nasprotniki, potem naj prepričajo samo svoje stare tete, da bi se sam podajal v tako nevarno past. Da pa bo imelo tudi »Jutro« nekaj za svoje lažnjive članke, je inž. Serbec vložil tožbo tudi proti njemu.

Našim možem pa sporočamo: Videti je, da izkušajo rešiti Žerjavovci mandat dr. Cekinu z glasovi v radovljiskem in logaškem okraju. Zato je pričakovati, da bodo zadnje dni trosili še nove laži in klevete o inž. Serbecu, računajoč s tem, da ne bo več časa, ne prilike za temeljit odgovor. Že iz navedenega je na dlani, koliko je vredno to klevetanje. Toda Cekinova korumpirana družba naj ne računa na to, da ji bo pošteno slovensko ljudstvo nasledilo na njene laži, kajti naši ljudje dobro vedo, da vse, kar pride iz ust Žerjavovcev, je sama laž. 8. februarja bodo dobili od slovenskega ljudstva po svojih lažljivih ustih!

Neizogiben polom.

Tako obupanega obraza, kot jih kažejo v zadnjih dneh agitatorji dr. Žerjavove stranke, ni imel niti njihov patron Juda Iskariot, preden se je obesil. V svojem obupu poskušajo s sredstvi, ki so že naravnost smešna in povsod vzbujajo veselost, kar v volivnem boju zelo dobro dene. Če je dal dr. Žerjav zastražiti Jugoslovansko tiskarno in ukazal preiskati vsakega človeka, ki stopi iz nje, če ne nese v žepu skritega Domoljuba, je to znamenje blaznega strahu. Če dr. Žerjav na eni strani toži slovenske duhovnike papežu, naj jim le-ta prepove vsako politično delovanje, na drugi strani pa vabi iste duhovnike na obede z upanjem, da bi ti duhovniki vendarle politično zanj delovali, je to že stvar, ki jo morajo preiskati zdravniki. Če dr. Žerjav na shodih govori, da je prav, če gredo naši fantje v Srbijo in da bi bilo nevarno, če bi vojaki služili doma in si s tem hoče pridobiti volivcev, potem njegovi pristaši po pravici obupujejo nad uspehom. Tudi, če bi kjer kaj dobrega zanje kazalo — ko pride tja dr. Žerjav, tedaj pokvari vse do zadnjega.

Zato ni čuda, da so dr. Žerjavovi shodi postali za ljudi pravi cirkusi, kjer se poslušalci iz srca nasmejejo, norce brijejo in tako zimski dolgčas preganjajo. Zato ni čuda, da slovenskih demokratov nihče več resno ne jemlje, in da so shodi Žerjavovih kandidatov, ki ne znajo tako sapramensko zmesano govoriti kot dr. Žerjav, samo sestanki gostilniških omizij, marsikje pa obstoje samo v dveh gulazih, ki jih naročita in pošteno plačata Žerjavova govornika. Zato ni čuda, da niti v Ljubljani, kjer se je še pred tremi tedni reklo: tu pa Žerjav sedi na skali in nihče ga ne premakne, da niti v Ljubljani danes ne bo več pravega boja med dr. Korošcem in Žerjavom. Zato ni čuda, da odkritejši in neprevidnejši dr. Žerjavovi agitatorji danes pripovedujejo po ljubljanskih kavarnah: Tako si pa dr. Žerjav še nikdar ni zadrgnil vrvi okrog vratu, kot si jo bo pri sedanjih volitvah.

Drugače tudi biti ne more:

Politik, ki na shodu kot kandidat izjavi: »Kaj bi bilo, če bi naši fantje služili doma? Vrag bi vzel vso državo!« tak politik je v Sloveniji nemožec kot poslanec. To bi dr. Žerjav lahko že enkrat vedel.

Politik, ki na shodu kot kandidat izjavi: »Slovensko ljudstvo avtonomije ne potrebuje,« tak politik si je sam odžagal vejo, na kateri sedi. Danes, ko že celo več kot polovica liberalcev javno govori, da Slovenijo brez avtonomije čaka neizogiben gospodarski in kulturni pogin, je za vsakega kandidata naravnost samomor, če trdi nasprotno. Ali dr. Žerjav v resnici ne misli več resno na svojo kandidaturu ter hodi na shode samo še kazat svoje brezmejno sovraštvo do slovenskega ljudstva?

Stranke, ki je skoro nepretrgoma šest let sedela v vladi in pri tem premišljeno dosledno pritiskala Slovenijo ob steno — gospodarsko, kulturno, politično, versko — danes noben Slovenec več ne more voliti, razen če je za to plačan in je izgubil vsak čut sramu. Danes je že skoro ni v Sloveniji stvari, na kateri ne bi liberalna stranka pritisnila svojega kopita. In kamor ga je pritisnila, tam je bila škoda; kakor se je reklo o Hunih: kamor je stopilo hunsko kopito, tam ni več zrastla trava. Kar po vrsti glejmo: priznanico za 20 odstotkov odtegnjenega denarja, za katerega je dr. Žerjav razglasil, da ga bo kaznoval, kdor bo rekel, da vlada ne bo izplačala 20 odstotkov; valuta en dinar za štiri krone (liberalci so celo rekli 1:10); centralistična ustava (izvor vsega gospodarskega propadanja in grozne korupcije), bolnice, ceste, šole, univerze, uradništvo, delavski denar, ki gre vprav po Žerjavovi odredbi ves iz Slovenije, davki, vojaški zakon, preganjanje Marijinih družb in krščanskih učiteljev itd. itd. Kamor stopi liberalno kopito, tam vse propada.

Radi bi videli in iz srca želeli, da bi bilo vse to pretiravanje — toda žal ni to

ni, kakor stvar obračamo. Vprašaj danes po skoro nepretrganem šestletnem vladanju centralizma, kmeta, delavca, obrtnika, trgovca, da, vprašaj industrija, dosedaj najožjega Žerjavovega prijatelja, in soglasno bodo zavpili: če bo Žerjav s svojo politiko še tako vozil kot dosedaj, nas bo vse vrag vzel. In ko je hotela SLS popravljati liberalne grehe ter stala tik pred začelkom, da začne potom narodne skupščine izvrševati svoj načrt po vzorcu nekdanjega delžnega zbora, tedaj so bili liberalci tisti, ki so najbolj pomagali vreči Davidovičovo vlado ter zapoditi narodno skupščino domov.

Ce se torej sedaj vrv, ki bo 8. febr. zadrgnila dr. Žerjavovo stranko, vsak dan bolj zateguje, naj liberalci Žerjavovega kova ne kažejo tako obpno-presenečenih obrazov: sami so si tekom šestih let hoteli in določili, da naj se 8. februarja vrv potegne in zadrgne. Kakšen pa je konec take zgodbe, posebno če bodo vsi Slovenci, vsi Hrvatje in velik del Srbov na isto stran vlekli, je tudi dr. Žerjavu jasno.

Predrzo sleparjenje delavstva.

Dne 8. februarja bodo volitve v narodno skupščino. Strah pred porazom, ki Žerjava neizogibno čaka, učinkuje na demokratske možgane neizprosno, da grabijo v smrtni grozi že prav na poslednjo bilko. Kamor ne seže njih teror, kjer so grožnje in obljube brez učinka, tam upajo v svoji brezmejni zaslepljenosti, da jih bo rešila hinavska prošnja in brezstidna laž.

O rudarskem pravilniku smo že povedali, da je ne samo protizakonit, marveč da jemlje rudarjem še tisto malo pravic, kar so si jih v dolgoletnih bojih priborili. Znano je, da je ta monstrum izdelal Žerjavov »strokovnjak« dr. Jože Bohinjc, ki kandidira v litjsko-zagorskem okraju in lovi glasove med rudarji. Kakšno plačilo ga čaka za njegovo »strokovnjaštvo«, o tem bomo še govorili, da bodo rudarji spoznali tudi nasprotno stran medalje. Danajsko darilo, ki jim ga nudi Žerjavov kandidat v obliki stvarnega, upravnega in jurističnega nesvora pod imenom »pravilnik«, so rudarji čudovito hitro spregledali in ga zato z njegovim avtorjem vred odločno odklanjajo. Dr. Žerjav in njegov kandidat se tega dobro zavedata, zato pa še do danes ni slovenskega prevoda pravilnika, da ne bi mogli rudarji tudi v materinščini spoznati ta kuriozum in se njegovemu očetu pri volitvah primerno odolžiti.

Z rudarskim pravilnikom je dr. Žerjav doživel velikansko polomijo, politično in juridično; da tudi juridično, bo še imel priliko slišati iz ust malo bolj podkovanih strokovnjakov nego je njegov litjsko-zagorski kandidat. Omet iz strankarsko politične malte bo kar sam od sebe odpadel, ko ga bomo malo potipali. Taka je usoda vseh ljudi, ki se vsake stvari lotijo s strankarsko zagreznostjo. Z uradniki se dr. Žerjav in njegova kompanija lahko igra, dokler ima uzurpirano moč, delavec in kmet sta pa neodvisna in ravna kakor jima velewa zdrav razum.

Polomija z rudarskim pravilnikom pa dr. Žerjava ni spametovala; strah pred porazom 8. februarja ga je tako prevzel, da se že loteva posameznih rudarjev. Poročali smo že prejšnji teden, da pošilja tajništvo demokratske stranke rudarjem pisma, v katerih jim pripoveduje Žerjavov tajnik dr. Stane Rapč, da dobi rudarji-rentniki v kratkem nakazane izredne podpore po posredovanju »Narodnega bloka« in posebnem prizadevanju ministra Žerjava. Radi popolnosti navajamo še eno takih pisem, ki se glasi:

Tajništvo
demokratske stranke
Ljubljana
Narodni dom, I. nadstropje
Telefon št. 123

Št. * V Ljubljani, dne 15. jan. 1925.

Spoštovani gospodi!
Obveščamo Vas, da je na posredovanje Narodnega bloka in osobito na prizadevanje gospoda ministra dr. Žerjava bilo doseženo, da vam je Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu nakazal izredno podporo v znesku ... Din.

Denar je nakazan in ga prejmete v najkrajšem času!

Z odličnim spoštovanjem
za Narodni blok:
Rapč s. r.

Takih pisem je posebno veliko priromalo v litjsko-zagorski okraj, kjer je mnogo rudarjev-rentnikov. Vsakemu pisemu je dr. Žerjavov tajnik priložil listek naslednje vsebine:

Pri volitvah volite listo Narodnega bloka. Vrzite kroglico v II. škrinico!

Danes ve pač že vsak otrok, da so bratovski skladnice in osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu zavodi,

* Številko pisma in znesek smo izpustili, da se našemu informatorju ne bode treba bati eventualnih šikam.

ki jih vzdržujejo delavci s svojimi krvavi žulji. Kakšen blagoslov so okrožni uradi in osrednji urad, vedo pa tudi obrtniki, ki ogromne prispevke že komaj zmagujejo. Če rudar kaj dobi, kadar je bolan ali nesposoben za delo, je to njegova sveta pravica, za katero mu ni treba nobenega priporočila »Narodnega bloka« in prizadevanja ministra Žerjava. Smatramo, da ni več naivnost, marveč hudo-bija, navadna spekulativna predrznost, smelo preračunana na nepoučenost največjih revežev med rudarji, če jim tajništvo Žerjavove stranke pisari, da dobi rento, ki jim pripada po zakonu, šele po posredovanju »Narodnega bloka« in prizadevanju ministra Žerjava. Ta pisma so manever najostudnejše vrste, ki naj bi pridobil dr. Žerjavu par glasov največjih trpinov med rudarji.

Laž pa je predebela, da bi ji kdo nasedel. Ne verjamemo, da bi bil zgolj slučaj, da prihajajo ta pisma baš v okraj, kjer nastopa kot Žerjavov kandidat dr. Jože Bohinjc, podpravitelj delavske zavarovalnice, ki je avtor zloglasnega rudarskega pravilnika. Tudi ne verjamemo, da brusi za dr. Bohinjca pete le slučajno neki šimnovec, ki je tudi uradnik dr. Bohinjcove zavarovalnice. Podpore, ki jih obljublja dr. Rapč, nakazuje ali okrožni urad v Ljubljani ali njegova centrala v Zagrebu, ki edina imata naslove rudarjev-rentnikov in druge podatke. Pri tem se nehoté vsiljuje vprašanje, kdo je Žerjavovemu tajništvu dal naslove rudarjev-rentnikov. Da bi dr. Bohinjc ne vedel za to, je skoro izključeno. Mogoče je tudi, da je Žerjavovo tajništvo dobilo naslove pri zagrebški centrali. (Po informacijah, ki smo jih dobili, okrožni urad v Ljubljani nima teh naslovov. O resničnosti tega nimamo povoda dvomiti. Op. ur.) To možnost bi potrjevalo dejstvo, ker v Ljubljani se že dalje časa mudi načelnik (?) zagrebške centrale dr. Arzelin, ki so ga ljudje že ponovno videli z debelim svežnjem spisov pod pazduho v družbi Žerjavovega kandidata dr. Bohinjca smukati se okoli »Narodnega doma«, kjer je tajništvo demokratske stranke. Bodi, da je tako ali tako, vsekakor imamo tu opraviti z grdo zlorabo uradnih podatkov in še gršim varanjem ubogih rudarjev-rentnikov. Ali se je izvršila ta zloraba pri okrožnem uradu

Brezvestni škodljivec našega konzumenta.

Kako brezvestna, brutalna in nemoralna so sredstva, s katerimi se polzuša dr. Cekinova klika rešiti iz svoje obupne izoliranosti v slovenskem narodu, ki jo mrzi iz dna duše kakor do sedaj še nobene stranke ne, kako hoče obmetati z blatom naše politične voditelje, je najbolj kričeče razvidno iz ostudne gonje proti g. Sušniku radi znižane voznine hrane v Sloveniji. Znano je, da je g. Sušnik kot železniški minister dovolil s privoljenjem celega ministrskega sveta znižano voznino za prevoz žita, koruze in moke v Slovenijo ter druge, pasivne kraje. To znižanje je znašalo okrog 20 para pri kilogramu, s čemer bi se doseglo izenačenje cen pri nas z onimi v Banatu, Hrvaški in Srbiji.

Da bi se preprečila vsaka zloraba pri tej akciji in da bi se v resnici doseglo znižanje cen v korist najširšim plastem konzumentov, se je izročila izpeljava te akcije slovenskemu združenstvu in to popolnoma objektivno, brez ozira na politično pobarvanost posameznih združnih organizacij.

Poleg naše Zdržne zveze so dobile dotične liste v roke tudi Zveza slovenskih zadrug in Zadržna zveza v Celju, kjer odločujejo liberalci.

Ze v tem se najlepše zrcali koncilijantnost naših ljudi, ki v svoji uradni funkciji popolnoma objektivno postopajo na pram vsem državljanom brez ozira na njihovo politično mišljenje. Sedaj pa poglejte pristransko postopanje dr. Cekinove grde, ki hočejo požreti vsakogar, ki se ne uda njihovemu biču!

Ker se Zadržna zveza sama ne peča z blagovno trgovino, je odstopila to zadevo Gospodarski zvezi kot nakupni in prodajni matici slovenskih blagovnih zadrug. Ako bi odločevali pri Gospodarski zvezi ljudje Agromerkurjevih nazorov o poštenosti, bi uporabljali ugodnost znižane voznine sami za se. Na ta način bi imeli cenejše blago v rokah kot vse druge tvrdke, ki bi seveda ne mogle konkurirati in bi morale zapreti svoje poslovalnice. Odločevali bi sami v cenah žita in moke in bi delali lahko lepe dobičke.

Toda Gospodarska zveza tega ni storila. Da bi prišlo čim več hrane po znižani voznini v Slovenijo, da bi nastala čim večja konkurenca pri ponudbi blaga, ki je vsled neizpremenljivih gospodarskih zakonov edina v stanu uplivati na znižanje cen, je skušala pritegniti k prehranjevalni akciji čim večje število trgovskih tvrdk. Vsakemu solidnemu podjetju, ki je bilo v stanu nuditi od ministrstva zahtevano garancijo, da se ne bo ta akcija izrabljala v za-

v Ljubljani ali pri osrednjem uradu v Zagrebu, druge možnosti ni. Da imajo nekatere osebe teh uradov tesne medsebojne stike, ki se javljajo na drug način, je znano in bomo o tem še govorili, ko pride čas za to. Gospodje, ki se vedrijo in oblačijo pri teh uradih, naj si kar za uho zapisejo, da bode prav kmalu na pristojnem mestu zahteval za vse njih nepravilnosti in zlorabe temeljit obračun. Njihovo ravnanje z odpuščeni uradniki in pa predrznost, da bi moral delavec za denar, ki mu gre po zakonu, biti še hvaležen in voliti uradnika, ki ga on plačuje s svojimi žulji, da upravlja delavski in obrtniški denar po zakonu, kriči do neba! Pravico imamo zahtevati da politika iz delavske zavarovalnice izgine! Tisti, ki jim to mar, naj si kar iz glave izbijajo, da je zavarovalnica izključno njihova domena, ki po njej lahko skačejo kakor bik na gmajni. Motijo se! Preveč je njihovih grdobij, da bi mogle ostati prikriti. Ze se plete bič, ki bode korenito oplazil vsakega po njegovem zaslužnju. Zato glave pokonci vsi, ki vam je zahrbtnost pri zavarovalnici storila kakšno krivico! Nezgodna zavarovalnica se mora očistiti peg, ki jo kazé.

Rudarji-rentniki se smejejo dr. Žerjavu in njegovemu opodi dr. Bohinjc, dobro vedo, da bi jim ona obstoječe zakone še bolj skvarila, če bi ostala trajno pri moči. Rudarski pravilnik oba glasno obtožuje. Posebno dr. Bohinjca, ki trdi, da je zahteva po osemurnem delavniku demagogija! Kakšni veliki prijatelji nezgodnega zavarovanja so dr. Bohinjc in ljudje njegovega kova v uradu zavarovalnice, bodo po volitvah povedali tisti zavarovalnični uradniki in uradnice, ki so po zaslugi dr. Bohinjcove stranke bili vrženi na cesto. Delavcem v litjsko-zagorskem okraju se bo potem zjasnilo, zakaj so včasih tako dolgo čakali na podporo, ki jim jo danes kar sam od sebe meče v naročje!

Žerjavova pisma so dosegla ravno nasproten uspeh. Delavci se ne bojé ne okrožnega urada v Ljubljani, ne osrednjega urada v Zagrebu, zavedajoč se, da oni to gospodo plačujejo. Zato bodo 8. februarja vrpli kroglico v škrinico SLS, ki je po deželi prva, v Ljubljani pa četrta.

sebo korist, je dala Gospodarska zveza dotične tovarne liste na razpolago.

Uspeh se je takoj pokazal. Cene pšenice, koruze in tudi moke so začele popuščati! Nedvomno bi šle tem bolj nazaj, čim več blaga bi prišlo po znižani voznini na naš trg.

Ali kaj se je zgodilo?

Čim je bil dr. Žerjav — čeprav ni bil poslanec in je dobil pri zadnjih volitvah breo od celokupne slovenske javnosti — poklican v Belgrad in imenovan za ministra za šume, je bil njegov prvi korak ta, da je izposloval takojšnjo ukinitve prehranjevalne akcije.

Na ta način je oškodoval Slovenijo za najmanj 10 milijonov dinarjev, kolikor bi znašala pri 5000 vagonih znižana voznina.

Povrh tega pa je izročil Slovenijo novemu draginskemu valu.

Znižana voznina bi bila v stanu emancipirati slovensko trgovino od posredništva zagrebških veletrdk, ki so si v zadnjih letih ustvarile tako pozicijo, da je mogoče spraviti hrano v Slovenijo iz Banata samo potom njihovega posredovanja. To po nepotrebnem ovira razvoj slovenske trgovine in draži naš vsakdanji kruh, kar ni šala, ako pomislimo, da mora Slovenija v zameno svojih industrijskih in obrtnih izdelkov uvažati nad polovico svoje potrebe na žito — nad 7000 vagonov letno — iz agrarno aktivnih pokrajin države.

Posledica tega pogubnega koraka dr. Žerjavovega ni izostala. Takoj po preklicu odredbe o znižani voznini so začele cene žita, koruze in moke pri nas zopet rasti in to še predno je nastopila hosa na novosadski borzi. Vsakomur je znano, kako gredo cene kljub porastu dinarja navzgor še danes.

Mož je dosegel, kar je hotel. Udaril je Slovenijo kot tako, oškodoval interese slehernega našega konzumenta.

Ni dosegel namreč preklica naredbe o znižani voznini samo za Gospodarsko zvezo, proti kateri je dvignil radi tega cel proces, ki bo izpadel v novo velikansko blamažo Žerjava samega. Kajti postopala je v tej stvari popolnoma korektno in se ni v nobenem oziru pogrešila zoper tozadevni odlok.

Izposloval je, da ne smeja dovažati po znižani voznini hrane v Slovenijo niti Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani, niti Zadržna zveza v Celju, ki veljata prvič kot liberalni instituciji, drugič pa proti temu zavodoma ni bila storjena nikakva ovadba.

Ni si torej mogoče drugače tolmačiti tega udara kakor kot atentat na interese slovenskega konzumenta bodisi iz zlobnega sovraštva proti vsemu kar je slovenskega, bodisi pod uplivom kakih tretjih faktorjev, ki so pri stvari zainteresirani.

Najlepše pa je pri celi stvari, da ima dr. Cekin drzno lice radi znižane voznine

kovati celo politični kapital proti g. Sušniku in našemu združenstvu! Ali ste izgubili zadnjo trohico sramu?!

Kakor jeklo.

Odločna in neupogljiva volja slovenskega ljudstva do konca se bori za avtonomijo Slovenije in si jo za vsako ceno tudi priboriti, je postala kot jeklo. Bridka vsakdanost s svojimi ogromnimi davki, ki nam jih je naložil dr. Žerjavov centralizem, s svojim zapostavljanjem vsega, kar je slovenskega, ta bridka vsakdanost pa je kakor težko kladivo, ki kuje to jeklo, da postaja vedno bolj trdo in nezlomljivo. Ta odločna volja priboriti si avtonomijo, je danes že postala last slehernega poštenega Slovenca. Ljudje, ki dosedaj niso posegali v politične boje, so danes začutili, da gre tudi za njih obstoj. Zato povsod v zadnji gorski koči neomajen sklep: 8. februarja v boji Nihče ne bo ostal doma. Nobeno vreme, nobeno govorjenje, nobeno beganje, nobene laži, ki jih bodo v zadnjih dneh raztrosili centralistični plačanci, ne bo nikogar zadržalo, da ne bi šel na volišče.

Dr. Žerjav dela naravnost z obupnimi sredstvi.

Volivci dobivajo denar, podkupnine na debelo. Trosijo se v ta namen milijoni in milijoni dinarjev, ki jih bodo morali davkoplačevalci seveda v obliki davkov vse povrniti do zadnje pare z obrestimi vred.

Dalje razširja dr. Žerjav govorico: vam itak nič ne pomaga. Vladali bomo mi, če tudi pademo! Prazne nade, trikrat prazen! Proti večini se ne da vladati brez nasilja, nasilje pa drži samo malo časa. Ko pa nasilje pade, je preobrat toliko večji. In danes je cela Slovenija, cela Hrvatska in tudi že večina Srbije proti centralizmu. Ni je na svetu sile, ki bi ga rešila. Lahko se njegov padec z nasiljem zadrži za malo časa, toda polom je neizogiben. Zato bo šlo vse na volišče! Fantje, ki so rekli: kdor ne bo mogel iti, ga bomo nesli, ti fantje so danes doma po celi Sloveniji.

Zadnje dni pa bodo z našim denarjem plačani dr. Žerjavovi agitatorji na debelo natrosili najbolj razburilive laži, da bi odvrnili ljudi od volitev. Zakaj čim manj ljudi gre volit, tem več upanja ima Žerjav, da bo izvoljen. Zato vsakdo, ki ostane doma, glasuje za Žerjava, za centralizem, za ogromne davke, za korupcijo. Tega se naši volivci dobro zavedajo. Zato ne bo nihče doma ostal in jih tudi laži Žerjavovih agitatorjev ne bodo premotile.

Slovenska volja je postala jeklo, ob katerem se bodo razbili vsi poskusi centralizma in korupcije.

Po zobeh.

Preganjanje uradnikov. Odpuščeni, preštevani, degradirani uradniki in učitelji, berite: »Politične persekucije so žalosten spomin na avstrijsko dobo. Se nam je v spominu, da je bil kdo pod Avstrijo premeščen iz narodnega ozira v daljno Bukovino. Med vojno je persekucija poglala svoje močvirnatno cvetje. Mnogi naši uradniki so morali v tuje kraje, politično neprijetni so sedeli internirani ali konfinirani. Ko smo doživeli Jugoslavijo, smo mislili, da je vse to za nas končno minilo. Čestitali smo si, da je končno prišla doba svobode. Zato sedaj toliko bolj pozornosti vzbujajo politične odpustitve, premestitve in upokojitve iz vrst kvalificiranih drž. uradnikov.« (»Jutro«, št. 24, 1923.) — Kdo je avstrijskank?

Usoda uradniških družin. Žene in družine preganjanih uradnikov, berite: »Politika je grda pesem, a bili so časi, ko je tudi v njej še kdo upal govoriti o kavalirstvu. Udariti družino, udariti nedolžno deco, uničiti eksistenco, tega se je vsakdo branil, ki je imel kaj dostojnosti v sebi. Cloveški razlogi so še vedno bili, ki so političnemu sovraštvu odbili marsikatero ost. In če je politična strast dosegla uspeh v odstranitvi uradnika, je izbirala obliko, ki ni ogrožala rodbine. Ti obziri niso znani novo nastalim mogotcem v Jugoslaviji.« (»Jutro«, št. 24, 1923.) — Ali ni to visoka pesem današnjim oblastnikom iz jutrove dežele?

»Jutro« in državni uradniki. Pred zadnjimi državnozbornskimi volitvami je »Jutro« tako-le vabilo uradnike: »Vlada (radikali) je pri svojem nastopu spustila v javnost, da bo poskrbela uradništvu trinaest plačo. To je bilo običajno in zelo nespretno varanje javnosti.« (»Jutro«, št. 3, 1923.) — Sedaj so v vladi Jutrovci. Tudi oni so »spustili« v javnost polno obljubo. Izpolnili niso in ne bodo nobene.

Demokrat! JDS je za volitve 1923 izdala proglas, v katerem je tudi ta-le odstavek: »Demokrat! Radikalna stranka, oborožena z oblastjo, ki jo je uzurpirala in je pripravljena to oblast izrabljati v svojo korist, stopa v volivno borbo, da iztrga od naroda mandat, katezrega ji on drage volje ne bi nikdar dal. Pri teh razmerah je dolžnost vseh državljanov, da sprejmejo to borbo v obrambo svobode in po ustavi zajamčenih pravic naroda.« — Danes so

»Jutrove« besede bojni klic vsem poštenim Slovincem v fronto proti PPZ.

Kaj pravijo dr. Baltič, dr. Pestotnik, dr. Žerjav, dr. Guštin na to, kar piše »Jutro« v uvodniku št. 14, leta 1923? »Energično se oklic (JDS) obrača zoper izrastle vlade in z ozirom na zlorabe, na preganjanja, ki so se že začela, opozarja odgovorne činitelje, da jih bo gnala pred sodišče. Naj bi ta izjava bila resno svarilo in memento onim avstrijskim epigonom, ki skušajo tudi v Sloveniji delati s terorjem. Vsak njihov čin se beleži in naivno je misliti, da bi radikalni bili v stanu zaprečiti kazni, ki bo neizogibno in z vso oostrostjo zadela krivce.«

Žerjavovci proglašajo, da bodo iz Rima dobili pomoč v boju proti slovenski duhovščini. Pred kratkim je pa »Jutro« tako-le pisalo: »Boj s klerikalizmom, boj za osvoboditev slovenske duše od rimske oblasti in od časa osvobodjenja obenem boj za našo državo. Klerikalizem je neprestana nevarnost za našo narodno državo, ker se ozira na vodstvo svoje v Rimu, ker ga vladajo tuji in ker sprečava iskreno zblizjevanje Jugoslovancov raznih ver.« (»Jutro«, št. 2, 1923.) — Danes pa maha Žerjav z repkom pred rimskim papežem in vabi duhovnike na kosilo. Takega klerikalca 8. februarja ne bomo volili!

Zapravljena avtonomija.

Dva generala brez armade, Pucelj in Prepeluh, sta prišla na posebno misel, kako bi udrihala proti klerikalcem. Pogrnjala sta, da je treba udariti klerikalce pri besedi avtonomija. Pa sta si mislila: Reciva, da so jo klerikalci zapravili, potem se bodo oni morali braniti, midva pa se bova smejala ljudem, ki bodo verjeli in šli z nama.

Pri tem računu pa sta gospoda pozabila, da naši volilci niso stari samo šest let, da ne bi vedeli, kaj se je godilo l. 1918. V takratni Narodni vladi, ki se je razgovarjala s Srbi o zedinjenju, so bili tudi liberalci in socialni demokrati. G. Pucelj je bil takrat podpredsednik liberalne stranke in g. Prepeluh je bil takrat eden najbolj uglednih članov socialne demokracije. Ali ste kdaj slišali, da bi kdo izmed teh dveh mož leta 1918 govoril o slovenski avtonomiji? Nasprotno: liberalci in socialni demokrati so bili lepo za zedinjenje s Srbi in šele čez šest let sta se spomnila, da bi jima pri volilni agitaciji zelo prav prišlo, če bi takrat drugače delala.

Še več! Ko se je govorilo o zedinjenju vseh treh narodov, Slovencev, Hrvatov in Srbov, je bilo točno dogovorjeno, da bo o ureditvi države, torej tudi o slovenski avtonomiji odločeval zbor, ki ga imenujemo ustavodajna skupščina ali konstituenta. Leta 1920. so bile volitve v konstituento. Takrat je Pucelj agitiral za samostojnež in Prepeluh za socialne demokrate. Nekaj mesecev potem je Pucelj z vsemi svojimi tovariši glasoval za centralistično ustavo, namreč 29. junija 1921. Prepeluh takrat kot socialni demokrat ni bil izvoljen, toda nobeden izmed socialnih demokratov njegovih tovarišev, za katere je agitiral, ni glasoval proti centralizmu. Ali upa kdo izmed teh dveh gospodov, ki sedaj pripovedujeta o zapravljeni avtonomiji, to tajiti? Kdo je torej kriv, da nimamo Slovenci danes svoje avtonomije?

Žerjavovi kandidati in gospodarstvo.

Za posebno neumne ima Slovence znani Žerjav. On in njegovi kandidati govorijo po shodih, da je treba v naši državi boljšega gospodarstva, kakor da ne bi mi tega dan na dan pripovedovali. Ali ni ravno Davidovič-Korošecova vlada zahtevala reda in poštenja, ki je podlaga vsakega gospodarstva? In ti, ki so jo pomagali vreči, govorijo danes o gospodarstvu!

Toda ne pozabimo, kako so gospodarili takrat Žerjavovci, ko so bili na vladi. Eden največjih junakov med Žerjavovimi kandidati je gotovo dr. Kramer, ki je bil svoj čas trgovski minister. Ko je on trgoval z državo, so izmenjali en dinar za štiri krone ter obrali Slovence in Hrvate za šest milijard kron. Srbski minister Ribarac mu je poleg tega povedal leta 1920, da je bilo n. pr. rekviriranih v Novem Sadu 10 vagonov masti za nekega juda. Tako se je takrat »trgovalo«, ko je bil trgovski minister dr. Kramer. Gg. demokrate so dobri gospodarji, toda za koga?

Kdaj je bilo odtrganih 20 odstotkov denarja pri znanem kolikovanju? Takrat, ko je bil trgovski minister dr. Albert Kramer, kandidat za logaški in kranjski okraj. Kdo je bil takrat deželni predsednik na Kranjskem? Sam slavni dr. Žerjav. To je bilo njihovo slavno gospodarstvo.

In kako gospodarijo danes? To občuti danes vsak trgovec in obrtnik, ki mora žalostno gledati, kako prihaja v deželo tuja trgovina in tuji izdelki. Bridko čutijo delavci, ki morajo radi pomanjkanja dela en teden delati, drugi teden počivati, in tisti delavci, ki morajo za zaslužkom v daljino

Francijo. Huje kakor vsi pa občuti naš kmet, ki se je po prevratu prvič oddahnil od strašne peze dolgov in ki danes znova leze v vedno večje dolgove. Z žalostjo v srcu gleda naše kmetstvo v bodočnost, ker se v naši državi tako vzorno gospodarji pod Pašičem in njemu enakovrednimi bratcem Pribičevićem in Žerjavom, pa ti pridejo ti krasni demokratiški kandidati in govorijo ljudem o gospodarstvu. Občudovanja vredna je modrost tistega, ki še verjame!

Osebna dohodnina in Pucelj.

Vse grehe, kar jih je zagrešila radikalna vlada nad slovenskim narodom, prenaša »Kmetijski list« na Slovensko ljudsko stranko. Vprašali smo že gospode okrog »Kmetijskega lista«, naj vendar povedo, kdaj je kateri izmed naših poslancev glasoval za tiste davke, ki danes tako teže slovenskega kmeta in ki mu jih je naložila radikalna vlada. Javno smo zastavili to vprašanje, pa »Kmetijski list« na naše vprašanje molči kakor riba. Namesto, da bi svoj greh popravil, znova laže in obrekuje ter ponavlja stare, popolnoma nedokazane očitke. Toda laž ima kratke noge in danes ni več slovenskega kmeta, ki bi nasledil budalostim Puceljeve domišljije. Tudi ni danes nihče politično tako nezaveden, da ne bi vedel, da v parlamentu odločuje večina z glasovanjem in da naših 21 poslancev ni moglo med 312 poslancev ničesar doseči proti volji večine. Prav zato so naši poslanci iskali zavaznikov in po dolgem trudu je bila sestavljena Davidovičeva vlada, ki bi prinesla naši državi red in poštenje in našim slovenskim deželam olajšanje. Toda ravno to vlado, ki bi izenačila bremena, katera mora nositi Slovenija v krivini meri, ravno to vlado je »Kmetijski list« napadel in sramotil. Vsakdo naj si napravi sam sodbo, ali je tako počenjanje »Kmetijskega lista« zlobnost ali neumnost. Ne za zlobnežem in ne za neumnežem ne bo drlo naše kmetstvo, o tem se bodo naši samostojneži temeljito poučili 8. februarja.

Zlasti neprestano ponavlja »Kmetijski list«, da so »klerikalci« krivi osebne dohodnine. Takole pravi: »4. novembra 1918 je potrdila narodna vlada v Ljubljani stare avstrijske davčnine in med njimi tudi osebno dohodnino.« To je resnica. Kdo so bili v tej Narodni vladi? Poleg šest pristavev naše stranke je bilo tudi pet liberalcev in en socialdemokrat. Podpredsednik liberalne stranke pa je bil takrat sam vodja samostojnežev g. Pucelj. In takrat on ni odprl ust prav nikjer, da bi protestiral in se nikjer ni razkoračil, da je to nekaj napačnega. Kako, da se je ta mož na to spomnil šele po šestih letih? Vemo, zakaj se je spomnil šele sedaj na to. Takrat je namreč plačeval osebno dohodnino tisti, ki je imel 1000 zlatih kron dohodkov in je plačal od tega 13 zlatih kron davka. Od tega davka je bilo torej prizadetih zelo malo ljudi, zato tudi g. Pucelj takrat ni prišel na misel, da je ta davok nekaj krivičnega. Kajti to ve vsakdo, da če smo v državi, da moramo tudi nekaj davka plačevati.

V začetku leta 1920. pa so izmenjali v naši državi en dinar za štiri krone in takrat je začela hitro padati vrednost našega denarja. Kar je bilo poprej ena krona, je danes 80 kron. In kdo je bil potem skoro dve leti — samo par mesecev manj — minister v naši državi? Bil je Pucelj. In ta je podpisoval potem proračune. Za finančni zakon v proračunu pa so glasovali soglasno vsi samostojni poslanci. In ravno v finančnem zakonu je določeno, kako se urejuje in pobira osebna dohodnina. Takrat naj bi g. minister Pucelj odprl usta, takrat naj bi protestiral proti osebni dohodnini in zahteval njeno izpremembo. Pa takrat nismo slišali, da bi g. Pucelj zagrozil z izstopom iz vlade. Ne, ne! Na ministrskem stolčku je bilo preveč toplo, da bi se kmetijski minister zaradi slovenskih kmetov dvignil z njega in nastopil proti g. Pašiču. Na te stvari slovenski kmet še ni pozabil in strašno se vara samostojna gospoda, če misli, da bo s takimi lažmi in zavijanjji premotila le enega poštenega volivca.

Ko je nastopila Davidovičeva vlada, je bila ena največjih skrbi naših poslancev, da se ta krivica gleda osebne dohodnine odpravi. V proračun, ki bi ga Davidovičeva vlada sestavila, bi prišlo uzakonjeno, da se plača osebna dohodnina šele, če ima kdo dohodkov 80.000 kron in da pride v tem slučaju v uporabo prva stopnja davčne lestvice. Naši poslanci so hoteli razbremeniti našega kmeta, toda Puceljev list je pomagal z vsemi silami, da je prej padla Davidovičeva vlada, predno je mogla napraviti novi proračun. To so gotova dejstva, ki jih ne spravi s sveta nobena nepoštenost, naj jo zapiše Žerjavov ali Puceljev list.

Pridobivajte novih naročnikov!

Volivno gibanje.

Kaj moramo vedeti za volitve?

1. Vsak 21 let star moški naj se točno pouči, v kateri vasi in v kateri hiši bo volitev.

2. Dne 8. februarja zjutraj ob sedmi uri naj gre na volišče vsak naš somišljenik-volilec. Če kdo dvomi, ali je vpisan v volilnem imeniku ali ne, naj gre kljub temu. Nobena sramota ni, če ga predsednik volilne komisije zavrne, češ da ni vpisan. S tem pokaže dotični samo svojo veliko zavednost. Povdarjamo, da morajo naši somišljeniki na volišče takoj zjutraj. Tam naj čakajo, dokler ne pridejo na vrsto.

3. Vsak volilec naj vzame s seboj kako listino, s katero se bo lahko izkazal. Najbolj pripraven je krstni, domovinski list ali kaka vojaška izkaznica.

4. Volitev traja nepretrgoma ves dan do šeste ure zvečer. Ko je volilec opravil svojo dolžnost, naj stopi še k tistim sosedom, ki tega še niso storili, in naj jih pregovori, da gredo volit.

5. Dolžnost vsakega somišljenika SLS je, da gre na volišče. Državljska dolžnost zahteva, da gredo prav vsi volit. Vsak glas je važen.

6. Ko stopiš v volilno sobo pred predsednika volilne komisije, glasno povej ime, priimek, vas in hišno številko. Takoj poglej, kje je prva skrinjica, na kateri je z debelimi črkami zapisano ime dr. Anton Korošec in številka 1. Potem ti da v roko predsednik volilne komisije volilno kroglico. Z zaprto roko sezi v prvo skrinjico in spusti kroglico, da pade skozi odprto skrinjico. Potem zopet zapri pest, jo izvleci iz skrinjice in zaprto roko vtakni v vsako skrinjico. Ko si to storil v vseh skrinjicah, odprsi pest in pokaži volilni komisiji prazno roko. S tem si volitev opraviš.

Vztrajajmo. Po nekod, zlasti kjer bo kak neroden ali počasen predsednik, se bo volitev vršila počasi. V takem slučaju morajo možje čakati, dokler ne pridejo na vrsto. Le tisti zmaga, kdor vztraja do konca. Omahljivce, starčke in bolehnne pustite, da najprej volijo. Odločni možje in fantje, pazite, da nihče ne odide domov, vztrajajte do zadnjega in volite potem, ko ste se prepričali, da ste spravili že vse druge na volišče.

Rana ura, zlata ura. Popoldne in proti večeru volijo samo še počasneži in omahljivci, katere agitatorji spravljajo na volišče. Takrat je mogoče tudi, da bodo demokrate in drugi nasprotniki gnali na volišče svoje ljudi, naše nadlegovali in skušali prepričati, da ne pridejo pravočasno na vrsto. Vsega tega se izognemo, če gredo naši volit v prvih jutranjih urah.

Sosedje skupno na volišče. Sosedje iz posameznih vasi naj se zbere in skupno odidejo opraviti svojo volilno dolžnost. Če gredo možje skupaj, imajo tele prednosti: nihče jih ne more pregovarjati, noben nasproten agitator se ne upa blizu. V skupnosti je moč in že zavest, da gredo vsi za eno mislijo, daje vsakemu samozavest in korajžje. Drug na drugega pazijo, da vsak pravilno voli. Nobenega ne morejo zgrešiti.

Medsebojna pomoč. Nekatere vasi imajo daleč na volišče. Zberite se, eden ali dva naj zaprežeta vozove ali sani in skupno se peljite volit. Na ta način bo odpadel vsak izgovor, da ta ali oni nima časa, ali iz kakšnega drugega razloga ne more. Vozove poskrbite zlasti za starejše in bolne ljudi. Nobeden ne bo radi ene take vožnje trpel škode, nikjer se mu ne bo poznalo, da je kaj žrtvoval, naši skupni slovenski stvari pa bo s tem veliko koristil. V mnogih krajih se pripravljajo možje in fantje, da se sploh vsi peljejo na volišče in okinjačo svoje vozove s slovenskimi zastavami. Storite povsod takol!

Nasveti za volitve.

Zaupniki SLS. Točno pazite, da bodo vsi, zlasti starčki, gluhi in drugi betežni ljudje točno poučeni, kako morajo voliti. Dovedite jim zlasti, da spuste po deželi kroglico v prvo skrinjico, v vse druge skrinjice pa vtikajo prazno pest. Če ne bodo tako storili, je glas sicer veljaven, toda sitnosti imajo lahko s sodnijo in prihodnjich jih ne bo mogoče spraviti več na volišče.

Ne bojte se! Nasprotniki se zavedajo, da bijejo smrtni boj. Zato je mogoče, da se bodo posluževali tudi groženj ali celo nasilnih dejanj, da bi med naše volilce zanesli potrtost, molodušnost in strah. Ne bojte se! Nič ni pomagalo, če so nam ustavili »Domoljubac«, če so nam odstavili celo vrsto županov, če so prestavili veliko številno krščanskih uradnikov in učiteljev, prizadeji trpe, saj vedo, da trpe za dobro stvar in da bo to trpljenje minilo. Nasilja so samo podžgala odločnost naših vrst. Tako tudi odgovorite volilci po slovenskih vaseh in občinah, če pridejo k vam in vam groze na ta ali oni način. Vztrajnost in odločnost do konca, sta porok naše zmage.

Kdo bo volil republikance? Tisti nezavedneži, ki ne vidijo, da jih g. Prepeluh vodi pod Hrvate.

Tisti, ki ne vedo, na nam hoče Radić vzeti slovensko Prekmurje.

Tisti, ki ne boro, da Prepeluhova stranka ni samostojna in ne slovenska, ker je postavljen njihov poglavar za nositelja liste na Kranjskem v hrvatskem Zagrebu. Tisti, ki ne uvidijo pravočasno, kam vodi razcepjenost slovenskih glasov. Tisti, ki ne vidijo, da se jim najboljši smeje Žerjav, ker mu pomagajo v boju proti Slovenski ljudski stranki.

Kdor pa čuti slovensko, bo obsodil Prepeluhovo klečeplazenje pred Hrvati, kdor čuti slovensko, pravtako noče biti pod Hrvati kakor ne pod Srbi, ampak hoče enakopravnost našega naroda.

Zakaj bijejo Pašić, Pribičević in Žerjav Hrvate? Zato, ker je uganjal Radić abstinenco in ni šel s svojimi poslanci takoj v Belgrad. Tako bodo tudi o naši usodi odločali drugi, ako je ne vzamemo sami v roke in gremo 8. februarja na volišče ter glasujemo za dr. Ant. Korošca.

Doslednost pa taka. Po eni strani dr. Žerjav kar zaporedoma odstavlja od ljudstva izvoljene župane, če mu le izrazi tako željo pri zadnjih občinskih volitvah sramotno propadli samostojnodemokratski veljaki, po drugi strani pa jih vabi na bankete, da bi se mogel z njimi pobahati in pokazati, kako zaupanje uživa. Gospod minister, ali menite, da znamo vsi tako slabo misliti kakor Vi?

Nov način volivne agitacije je uvedel v sedanjem volivnem boju, kakor smo včeraj poročali, dr. Žerjav. Sicer popolnoma originalen z idejo volivnih banketov ni. Prvi je to ustanovo pri nas uveljavil slovenski kraljevi komisar dr. Niko Zupančič. Toda značilno je za gospoda šefa samostojne demokratske stranke, da v obubožani Sloveniji posnema radikalnega prvaka prav v tej točki. Volivni banketi na stroške davkoplačevalcev! Vlada nima denarja ne za uradniške razlike, ne za izplačilo potnin in selitvenih stroškov posameznim državnim nameščencem, ne za nagrade katehetom, pač pa je denar na razpolago za volivno agitacijo v obliki bogatih kosil, ki naj love kaline v limanice »Narodnega bloka«. Od povsod čujemo tožbe o neznosnih javnih bremenih, ki groze Slovenijo gospodarsko popolnoma upropastiti, minister za šume in rude pa prireja popolnoma nepotrebna službena potovanja z uradnim avtomobilom in z državnim bencinom in jih krona s potratnimi kosili. Vse to dela kakor v posmeh bedi in revščini, ki se širi po slovenskih domovih. Zato bo pa ljudstvo 8. februarja takega ministra poplačalo s tem, da bo glasovalo za Slovensko ljudsko stranko, in se tako postavilo v fronto proti vsem izrastkom korupcije in tudi proti takim domisljam drž. ministrov.

Bohinjci. Na očitanje Kmetijskega lista inž. Sernecu odgovarjamo samo to, da naj vsak vpraša bohinjske uslužbenke pri elektrarni, pa mu bodo pojasnili vsak korak našega kandidata kot ravnatelja Završnice. Njegove roke so čiste. Načelnik samostojnežev pa naj pove, kako je prepričel, da nekatere vasi v spodnji dolini niso dobile elektrike.

Beleške.

Zakaj Žerjav ne zapleni »Slovenskega Republikanca«? Ker ve, da ta list dela proti Slovenski ljudski stranki in zato samo koristi Žerjavu. Ne pozabite nikoli: Monarhistični Žerjav je ustavil »Domoljubac«, ni pa ustavil »Republikanca«.

Kako je Prepeluh jugoslovanski? Bil je član »jugoslovanske« socialne demokracije, bil je član tiste »jugoslovanske« socialne demokracije, ki je bila leta 1918. za zedinjenje s Srbijo, bil je član tiste socialne demokracije, ki je že leta 1908. rekla, da Slovenci nismo en narod, ampak samo del »jugoslovanskega« naroda. Ta veliki »jugoslovanski« napisal pred prevratom tako »jugoslovanski« članek, da je bil pod staro Avstrijo celo zaplenjen in je šele leta 1919. mogel iziti. Danes pa misli, da se da s to besedo agitirati proti naši stranki, ker priznavamo državo Jugoslavija, v njej pa zahtevamo samostojnost slovenskega naroda. Zelo malo mislijo ljudje, ki bi se dali vjeti na take limanice in bi takemu socialdemokratu dali svoje kroglice.

Prepeluhov »Republikanec« se veseli »Domoljubove« ustavitve, ker misli, da je sedaj po Žerjavovi milosti on na konju. Pripoveduje, da je »Domoljub« zaplenjen zaradi člankov, ki jih je napisal leta 1922. in 1923. in 1924. Prej da je »Domoljub« pisal, da Slovenci nismo svoj poseben narod in da zato vlada prejšnjih člankov ni zasledovala. Kdor pozna »Domoljubac«, ve, da je vedno pisal za svobodo in samostojnost našega naroda in da se tudi v stari Avstriji ni bal povedati resnice. Nehote pa se vprašamo, zakaj ni ustavil »Republikanec«, če res odkritosrčno piše za slovensko ljudstvo. Žerjav že ve, zakaj pusti »Republikanec«. Nalašč pogledajte, če boste

našli kak napad na Žerjava v njegovem listu v zadnjem času.

Kaj največ stane? Najtežje breme naše države je vojaštvo. Tisoči naših fantov se morajo potikati po nezdruženih krajih in milijoni našega denarja gredo za oboroževanje. Vlada reda in miru, poštenja in sporazuma, v kateri so bili štirje naši ministri, je napravila načrt, kako narediti konec tem razmeram. Komaj je začela delati, že je morala spet oddati svoje posle Pašiću in Pribečeviću. Slovenski fantje in slovenski davkoplačevalci naj pri teh volitvah pomislijo, kdo so bili sovražniki te Davidović-Koroševe vlade. Napadali so jo vsi samostojni in Žerjavovi liberalni listi. Oboji so v bratskem objemu rušili začetno delo sporazuma.

Kdaj bodo naši fantje služili v domovini? Danes služijo Slovenci v makedoniji, v Srbiji, v Albaniji in v Ljubljani in v Srbiji iz Sumadije v Zagrebu. Zakaj? Ker so ljudje v naši državi, ki se vedno boje nemirov. In zakaj se boje nemirov? Ker pravi, da so narodi v tej državi nezadovoljni. Zadovoljni pa bodo Slovenci, Hrvači in Srbi samo takrat, kadar pride med njimi do poštenega sporazuma in kadar bo priznana vsakemu izmed njih, — tudi Slovenec — popolna enakopravnost. Ko so se naši poslanci tedaj borili za to, da pride v našo državo do sporazuma, so se borili s tem tudi za naše lante, da bi služili v domovini. In kdo je to preprečil? Tisti, ki so pomagali zrušiti Davidovičovo vladu. Slovenski fant in slovenski davkoplačevalec bi moral biti strahovito omejen, če bi oddal svojo kroglico samostojnejšem ali Žerjavovcem, ki niso hoteli, da pride v naši državi do reda in miru.

Markov protokol strašno boli naše umirajoče samostojneže. Ko je bil Markov protokol podpisan, so prvič Srbi izjavili, da bo moralo priti v naši državi vendarle enkrat do sporazuma. Do tega jih je pritirala ravno politika Slovenske ljudske stranke. Samostojneži pa seveda miru in sporazuma nočejo, zato so tudi neprestano napadali naše ministre, ko so bili v Davidovičevi vladi, ki si je postavila kot svoje geslo: Red in poštenje v državi in sporazum med narodi. Boli jih Markov protokol tudi radi tega, ker so bili takrat končno veljavno razdeljeni radikali in demokrati in je moral njih zaščitnik dr. Žerjav čakati dve leti, da je sedel na ministrski stolček, velik del Srbov pa se je upravljal posledic Markovega protokola postavil na našo stran.

Lasajo se med seboj navidezno v svojem časopisu samostojneži in Žerjavovi. Oboji bi bili radi tisti, ki bi pri volitvah odnesli največji ostanek. Vendar je med njimi še vedno toliko stare ljubezni, da je prva stran »Kmetijskega lista« vsa posvečena klerikalcem in šele na drugi pridejo na vrsto Žerjavovi demokratije. Stara ljubezen ne zarjavi.

Bratec med seboj. Prava sloga more vladati le med poštenimi ljudmi. Samostojneži pa se uporabljali vedno nepošteno orožja proti Slovenski ljudski stranki in zato je moralo priti do tega, da so se končno tudi sami med seboj stekli. Kjer se uganja samo oštarijska politika, mora enkrat priti tudi do pretepa. Gosp. ministra Pucelj zlasti lasa njegov zvesti dosednji oproda štajerski vodja samostojnežev Drogenik v svojem novem listu »Slovenska Strazac«. Bere mu takele levite: »Pribečemo, da g. Pucelj kot minister v 20 mesecih ni izpeljal ali izvršil niti ene večje zadeve v korist kmetijskega stanu. Pa tudi v nadaljnjih 19 mesecih kot narodni poslanec ne more pokazati niti enega najmanjšega uspeha.« Tako piše o Pucelju njegov bivši tovariš, ki je sedaj ušel nazaj k očetu Žerjavu. In kaj še piše o samostojnem generalu? Takole mu jih daje: »Na svojih shodih je g. Pucelj vedno našteval, kaj je kot minister kmetijstva na korist kmetom dosegel. Tu ste slišali zvoniti o izposlovanju svobodnega izvoza konj in svinj itd. Pribečemo, da pa pri izposlovanju vseh teh za kmetijstvo vevaležnih naredb tedanji minister Pucelj ne le ni imel najmanjše zasluge, temveč je nasprotno zadevo oviral in zavlačeval mesece, da se ni mogla urediti.« — Tako govori o Pucelju njegov tovariš in ne mi. Kdo bo še tako nespameten, da bo nasedel na limanice Puceljeve, če ga njegovi najbližji tovariši zapuščajo kot neresnega človeka.

Ne pozabimo. Dr. Žerjav je govoril v Trzinu: »Kaj bi bilo, če bi naši fantje služili doma. Vrag bi vzel vso državo.« Dr. Žerjavov pristavil in prijatelj dr. Lukinič pa je zaklical v narodni skupščini: »Se več vojaštva 24 mesecev naj služijo Slovenci v Srbijo, Srbi v Slovenijo.« Kdo bo volil Žerjava?

Strah za otročaje. Dr. Žerjav pri svojih volilnih govorih rad spušta med ljudi hude strahove. Tisti strah o amputaciji smo že enkrat omenili. Še huje oči ima pa drugi strah, ki je dr. Žerjavu zelo všeč: carina. Če dobimo avtonomijo, bomo pri Zaprežiču pobirali carino in Hrvati je bodo pobirali. Mi ne bomo dobili moke iz Banata, tržiških čevljev, ribniških rešet, ljubenskih loncev in menda koroškega svinca ne bomo mogli proda-

lati v Srbijo. Ko je pa na nekom shodu zakrknjen avtonomist poučil g. Žerjava, da take carine ne poznajo ne v Združenih državah, ne v Švici, ne v Avstriji, ne v Nemčiji, kjer so tudi avtonomije, tedaj je dr. Žerjav svoj strah spravil v žep za hvalnejše poslušalce.

Sprememba orožniškega pravilnika. Čudimo se, zakaj se tatvine, ropi in vlomi v zadnjem času tako množe. To uganko nam je razrešila vest, da je sedaj glavna naloga orožništva, kakor se glasi vladna odredba na komandirje žandarmerijskih stanic, da razlagajo svojim podrejenim pomen sedanjih skupščinskih volitev in nalagajo agitacijo za narodni ploh. Seveda, če mačke ni doma, miši plešejo, če orožnik agitira, ne more loviti tatov.

Politične vesti.

+ Dementi iz Vatikana. Zagrebški listi poročajo iz Rima, da v vatikanskih krogih zanikajo vse vesti, da bi bil papež nameraval poslati v Jugoslavijo tržaškega škofa dr. Fogarja, da poravnane neke spore, ki so nastali med enim delom duhovščine in belgrajsko vladu. — To tudi mi lahko potrdimo in izjavimo, da so vse te vesti v »Jutru« zgolj plod orientalske fantazije dr. Cekina.

+ Teror v Črni gori. Vodstvo zemljoradniške stranke je prejele v ponedeljek poročilo iz Nikšića o strankinem zborovanju, ki se je vršilo v soboto, 24. jan. v Danilovem gradu. Prisostvovalo je 3000 kmetov. Policija je poskušala trikrat shod razgnati, pa ji namera ni uspela. Seljaki so se ji postavili v bran s palicami, odbili napad in napodili policaje v njihovo vo-

jašnico. Po zborovanju je hotela policija prijeti zemljoradniške kandidate za Črno goro, ki so na shodu govorili, toda ljudje so napadli policaje in jim kandidate iztrgali. Ljudstvo je radi tega nastopa policije zelo razburjeno.

+ Teror na Hrvatskem. V soboto 24. jan. so privedli v zapore okr. glavarstva v Vrbovskem celo skupino kmetov, češ, da so obsojeni po znanem cesarskem patentu iz leta 1854. na 14 dni policijskega zapore. Kmetje so iz vasi Bosiljevo in so jih gnali uklenjene 26 km daleč skozi 13 ur. Bivši jugoslovanski dobrovoljec dr. Ivan Šubišić je poslal sedaj pritožbo na ministra za notranje zadeve, v kateri poudarja, kako upravne oblasti kršijo volivni zakon, ki v členu 3. izrecno prepoveduje zapiranje volivcev 14 dni pred volitvami razen v slučaju, da so zakrivali zločin ali pregrešek kakršnekoli vrste ali pa prestopke tatvine ali goljufije. Ker se po cesarskem patentu kaznujejo le manjše nerednosti državljani, bi kmetov sedaj ne smeli zapreti.

+ Volivna ugihanja »Pravde«. Belgrajska »Pravda« piše: »V političnih krogih že delajo prve volivne prognoze. Splošno prevladuje vtis, da vlada v nobenem slučaju ne bo dobila večine, mogoče pa bo še izgubila na dosedanjem številu svojih glasov. Upanje vlade na volivne uspehe je padlo zaradi pretiranega terorizma, ki je rodil ravno nasprotno od tega, kar je hotela vlada, potem pa zaradi razkorajev v vrstah vladnih strank in zaradi vladnih neuspehov v boju proti HRSS. Na podlagi teh okoliščin računajo, da vtegne vlada dobiti 87 do 92 mandatov.«

Dnevne novice.

Skrinjšica SLS na Kranjskem je

1.

Nosilec kandidatne liste:

Dr. Anton Korošec

Kako je z Domoljubom? Domoljubovim naročnikom sporočamo nadaljno zgodbo o izdanem Domoljubu. Višje sodišče v Ljubljani je potrdilo razsodbo deželnega sodišča, da je bila ustavev protipostavno izvedena in tako končno veljavno razsodilo, da Domoljub sme nadalje izhajati. Zato je res izšla 3. številka Domoljuba. Toda veliki župan so se postavili preko višjega sodišča in preko ustave ter rekli: sodišče ina lahko svojo pravico, moč imamo pa mi. Ter so poslali policijo v upravo in vzeli celega Domoljuba. Ker pa ne upajo pri sodišču tožiti izdajatelja Domoljuba radi širjenja prepovedanih tiskovin, so postavili pred tiskarno policijo, ki natančno pazi, da ne plane iz nje Domoljub ter pokonča celo Slovenijo. — Ves ta boj med politično upravo in sodnijo pa je zastopnik Domoljuba sporočil upravnemu sodišču, kateremu bo pa tudi g. dr. Žerjav verjel. Od vseh krajev pa nam poročajo, da je nepostavna, čeprav kratkotrajna ustavev Domoljuba vzdignila celo tiste volivce, ki so sicer imeli namen ostati doma. In tako bo dokaj kroglice padlo v 1. skrinjico na račun dr. Žerjavove nerodnosti z Domoljubom.

Šola pa ta! Res prav albanske razmere so zavladale na šolskem polju, odkar ščitijo in širijo prosveto Pribečevići slovenski kulturonosci. Tako so poslali k nam v Peče meni nič tebi nič lepega dne novo učiteljsko luč: dosedanja učiteljska je bila čez noč ob službo, ker centralističnim gospodom ni bila po godu, — nova lučka pa ni dolgo svetila. Temu dičnemu berlinčku se je namreč v naši gorski vasici mišo stožilo po Ljubljani, kjer so sedaj plesi, koncerti in gledišče, — enostavno ni ga nazaj. Morebiti je »obolel« sedaj, ko bi mi kmetje radi in v veseljem pošiljali otroke v šolo. Poleti pa, ko bodo naši otroci od dela oboleli, bo pa g. učenik prišel gotovo zdrav na letovišče v Peče, — se pravi, če bo imel takrat sploh še priliko priti.

Razdelitev svetosavskih nagrad na ljubljanski univerzi. V torek dopoldne ob 11 se je izvršila na ljubljanski univerzi vsakoletna slavnostna razdelitev nagrad iz svetosavske ustanove. Svečanosti so prisostvovali razen proforskega zbora in številno navzočega akademskega dijaštva tudi mnogi zastopniki civilnih in vojaških oblasti, dr. Jeglič, dr. Baltić, dr. Majar, general Stojanović itd. Po uradni pozdravi visokih gostov je predaval rektor dr. Karel Hinterlechner o vprašanju: Premogovno bogastvo posameznih

držav in njih medsebojno razmerje. Po končanem slavnostnem predavanju, ki so ga vsi navzoči spremljali z napetostjo, so bile razdeljene nagrade za sledeče razprave: 1. Odnosi med Srbijo in Avstrijo od l. 1807 do 1810: Vera Vabič; 2. Anatomski analiza žitaric in njih bastardov: Franc Planina, (član »Zarje«); 3. Geomorfologija gorenske ravnine: Ivan Rakovec, (član »Danice«); 4. Anatomski analiza žitaric in njih bastardov: Vlado Tomazič; 5. Sistem zločinov po kastrovskem, vepriškem in mošinskem statutu: Josip Dobrošek, (član »Zarje«); 6. Sistem zločina i kazni po kastrovskem, vepriškem i mošinskem stanju: Matija Primus; 7. Zavarovanje delavcev v naši kraljevini z narodno-gospodarskega stališča: Anton Podgoršek; 8. Ustavni referendum — zgodovinsko in pravno primerjalno: Stojan Bajlić; 9. Za Stydijske trikotnike naj se konstruira na vektorsko analitični podlagi sferična trigonometrija — Kako je ta trikotnik v zvezi z neenklidično geometrijo: Anton Kuhelj, (član »Zarje«); 10. Pankreatske zveze: Milan Roš; 11. Katere mišice razbere tvoje oko na živem normalno razvitem in gibajočem se človeškem telesu: Božo Skrlj; 12. Po katerem grškem tekstu je preveden staroslovenski Markov evangelij: Alojzij Odar, (član »Cirilskega društva«); 13. Podlaga slovenskih bibličnih prevodov: Bogomil Remec, (član »Cirilskega društva«); 14. Ivan Mesar, misijonar v XVII. stoletju: Ivan Martelanc, (član »Cirilskega društva«). Po razglasitvi imen tekmovalcev je imel rektor na vse, ki so bili odlikovani lep nagovor in jim je k njih lepemu uspehu čestital. Svečanost se je zaključila s himno »Bože pravde«.

Naročnina na naše časopise (tudi na »Domoljub«) se plačuje prejkolišle najnovejšo stavbo in najcenejšo po položnicah, ki jih ima uprava za vsak časopis posebej na razpolago. Kdor torej nima pri roki položnice za novega ali starega naročnika, naj piše po njo upravi dotičnega lista, kateremu hoče nakazati naročnino.

Centralizem v vojaški upravi. Prejeli smo sledeči dopis: Meseca avgusta lanskega leta mi je pri vojakih v macedoniji umrl sin, ki bi mi moral biti na stara leta, star sem namreč že 63 let, edina podpora. Sicer ni to v okolici prvi slučaj, zato se tudi nisem posebej čudil, če ravno mi je nepogrešljiva. Hotel sem pa vsaj zvedeti za vzrok njegove smrti. Ker pa nisem več pri trdnem zdravju in tudi ne tako premožen, da bi šel osebno v oddaljeni Debar, sem prosil g. župnika in g. odnosa, da ona dva pismeno uradnim potom to izvesta, kar sta mi rade volje storila, toda niti črke odgovora nista dobila. Nato sem potom županstva zaprosil za vrnitev kovečka in civilne obleke, a mesto blaga sem prejel dopis s falzificiranim podpisom, da ni ničesar zapustil, ampak vse pred smrtjo prodal in denar zapravil. Da je bil podpis ponarejen, so mi dopovedali fantje, ki so se vrnili na trajni dopust. Od teh sem upal, da bom tudi izvedel za vzrok sinove smrti, a čuda, nobeden si ne upa resnice povedati, če tudi bi to radi storili. Resnica je, da mi par mesecev pred smrtjo ni o kakih boleznih ničesar omenil. Resnica je tudi, da ni bil od kakškov ustreljen. Zato pa dvomim, da je naravne smrti umrl, kar mi potrjuje zlasti to, da mi ne da polkovna komanda nobenega obvestila in ne odgovora na uradno vprašanje župnika in župana. Kličem vsem slovenskim

očetom in bratom sedanjih in bodočih vojakov, ki imamo 8. februarja njih usodo v rokah, rešimo jih nepotrebnega trpljenja, ne pustimo, da bi ne da bi se vedelo za vzrok, umirali kot vojaki v daljnih krajih, pomagajmo jim, da pridejo službovat v domači kraj, glasujmo za SLS, katera je za samostojnost Slovenije in ki bo v vseh ozirih naša rešiteljica! Smrtno zadeti pa naj bodo od naših volivnih kroglice vsi tisti, ki hočejo in pomagajo vsled osebne koristi nas potom centralizma vsestransko oškodovati.

Sodba poštinih nameščencev o izplačanju razlik. Zadnji »Poštini glasnik« piše: Finančni minister išče kritja za izplačilo razlike na novih prejemkih od 1. okt. 1923 do 1. maja 1924. Po enem letu čakanja smo prišli toliko naprej, da je vlada ugotovila, da imamo zakonito pravico do razlike. To je naravnost »vica«, ki se po Ljubljani različno komentira. Ker pri nas ugotovitev zakonite pravice ne pomeni še vedno pravice same, svetujemo tovarišem, naj ne delajo še nadaljnjih dolgov na račun te zakonite pravice. Če se nam do 8. februarja ne izplača razlike, je ne bomo nikoli dobili. — Državni nameščenci nameravajo 8. februarja temeljito obračunati s sedanjo vladu, zakaj kdor nima srca za državne nameščence, ga tudi državni nameščenci ne marajo.

Ena država — dvojna mera. V Splitu je policija ustavila list »Hrvatska Rijeka«. Sodišče je pritožbi ugodilo in upravna oblast se je sodniškemu odloku uklonila. »Hrvatska Rijeka« zopet izhaja. — V Ljubljani je policija »Domoljub« ustavila. Sodišče je pritožbi ugodilo, upravna oblast se pa sodniškemu odloku ni uklonila in »Domoljub« ne sme izhajati.

Sodišče in policija. Med sodniki in policijo v Zagrebu se je razvila nova, zelo neprijetna afera. Ko je vsled znanih oprostilnih razsodb v procesu proti vodstvu HRSS dobila zagrebška policija precej dolg nos, se je zagrebški policijski ravnatelj dr. Bedeković spozabil tako daleč, da je dal dopisniku belgrajskega »Vremena« neko izjavo, v kateri imenuje razsodbo zagrebškega sodišča »neverjeten škandal« in »anarhijo«. Dalje je rekel, da je brzojavil ministru notranjih zadev, naj vse zakonike z ustavo vred zmeče v peč, ker je zagrebško sodišče šlo med odmetnike, ker si lasti pravico razsojati o stvareh, o katerih je izrekla svojo obsodbo že vladal Zagrebško sodišče je šlo med hajduke! Morala bi priti iz Belgrada krepka meča, ki bi napravila red.« — Tako je govoril zagrebški policajec o neodvisnosti sodnikov! V vsaki kulturni državi bi bil tak nesramen napad na sodstvo nemogoče in če bi se kak uradnik tako spozabil kakor se je dr. Bedeković, bi dala vrhovna državna uprava razžaljeni časti v najkrajšem času primerno zadoščenje. Razžaljene zagrebške sodnike pa je vlada potolažila s tem, da je dr. Bedekovića pomaknila za eno mesto višje in ga imenovala za banskega svetnika! Po najnovejših vesteh se je zagrebško sodišče odločilo dr. Bedekovića tožiti po § 103 in 104 srbskega kazenskega zakona.

Slovenski kmet na beraški palici. Po Grčevju, občina št. Peter, pri koncu mesta, je lani julija divjalo silno neurje s točo, ki je uničilo ljudem vse pridelke. Dr. Kulovec kot tedanji kmetijski minister je storil takoj vse potrebne korake za pomoč. Poleg prve nujne podpore v denarju je nakazal 1 vagon kornuza. V tistem času je morala Davidovičeva vlada odstopiti in kornuza, ki je bila za obično že nakazana, ni došla. Pašić-Zerjavova vlada se za take stvari ne briga, treba je denarja za volivno agitacijo, ne pa za ponesrečenega kmeta. In tako se je zgodilo, da so morali štirje posestniki poleg več drugih iti na občino, vzeti dovoljenje za nabiranje milodarov in iti z beraško palico od hiše do hiše, da rešijo sebe in družino pogina. Bridko se stori človeku, ko pride pred te kmet-posestnik prisiljen prositi. In to so poštene delavni posestniki, nobeni pijanci in zapravljivci. In taka usoda čaka slovenskega kmeta sploh, če mu bodo gospodarili še kaj časa ljudje kot Žerjav in njegova banda. Zadnji les v gozdovih je izsekan, živina nima nobene cene in še za ničevno ceno se ne da prodati, gospodje pa plačujejo tisočake za agitacijo. — 8. februarja bomo kmetje vrgli kroglice v skrinjico SLS, ki je trden porok, da se strmo glaviijo sovražniki ljudstva.

Protizakonita ureditev delavnega časa. Ministrstvo za socialno politiko je s svojim odlokom z dne 16. t. m. razveljavilo prejšnje naredbe, ki so urejale delavni čas v trgovskih in obrtnih ureh v zmislu zakona o zaščiti delavstva. Zveza privatnih nameščencev v Jugoslaviji, ki ima svoj sedež v Zagrebu, je poslala vsled tega ministrstvu za socialno politiko energičen protest. Razen tega je pozvala vse svoje krajevne skupine, da prirede dne 1. februarja t. l. protestne shode.

Komisarij. V Djakovu je vlada razpustila občinski zastop in imenovala za komisarja dr. Hencija, ki je nedavno pristopil k radikalni stranki.

Ljudska posojilnica v Gornjem Logu. Je darovala za ponesrečence po povodnji v polhograjskem pogorju 300 Din.

Zdravniška služba. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje službo zdravnika za splošno prakso pri ekpozituri v Celju. Interesenti se opozarjajo na razpis v Uradnem listu.

— Sneg. Po prvih zimskih mesecih brez snega in dežja se je te dni vendarje oglašilo. Začel je plaho naletavati že 25. t. m. opoldne in vztrajal do 26. ponoči, toda padlo ga je v Ljubljani in okolici komaj za palec ali dva, drugod malo več. — Tudi s Hrvatskega poročajo, da je padlo snega le za 10 do 15 cm. Mraza je 4—8 stopinj. Sneg je popolnoma suh, zato tudi v telefonskem in brzojavnem prometu nikjer ni povzročil nikakih ovir.

— Vreme na kamniških planinah je stalno lepo, toplo in brez megle. Le včeraj, 27. t. m. je sneg nekoliko pobelil planine. Vendar ga je padlo manj kot v Ljubljani. — Buja flora Velike planine to zimo ne more počivati. Tlik koče se dobi polno trobentic in teloha.

— Z nožem je zabodel Jože Sepič, 19-letni kolarski pomočnik iz Trebnjega, Antona Mišiča, posestnikovega sina, iz Rožnega vrha obč. Velika Loka. Več fantov je pilo skupaj v Uhanovi gostilni, vas sv. Štefan pri Trebnjem. Sepiču so nagajali, ker je padel s konja, ki ga je gnil napajati. Mišič je baje miril. Zaboden je bil v prsi in je na mestu umrl. Sepič se izgovarja, da je bil pijan.

— Žeparji na semnju v Novem mestu. Na vsakem tukajšnjem semnju nastopajo žeparji in zmanjkajo ljudem večje vsote denarja. Tako je na semnju v torek 20. t. m. posestniku Antonu Pavlinu iz Malih Brusnic nekdo izmaknil 10.000 Din iz notranjega žepa, ko je kupoval na trgu.

— Nesreča na Dolenjskem. Jožefu Murmu, nosilcu slovenske republ. liste, posestniku v Kandiji, je pogorel nov dvojni kozolec z večjo množino sene in tremi vozovi. Bil je nezavaran. Zažgal je baje njegov otrok, šolar 2. razreda, ki je kadil cigareto. — Krevc Franc, 24letni lesni delavec iz Gorenje vasi pri Mokronogu, si je pri žaganju hlo dov 20. jan. težko zlomil nogo. Oddali so ga v bolnico v Kandiji.

— Grozen zločin. V občini Dvor na bosensko-hercegovski meji sta živila imovita zakonca Golijaš. Ružica Golijaš je bila čakala na svojega zaročenca, ki je bil v Ameriki celih 13 let. Ko se je pred časom vrnil in sta se poročila, je pa med njima kmalu nastal razdor in Golijaš svoje zakonske nezvestobe ni niti prikrival. Nedavno je prišel zvečer v sobo s sekuro v roki, ki jo je prisl onil ob steno in nato legel in zaspal. Zena v strahu, da jo namerava mož ubiti, je v spanju z isto sekuro ubila moža. Truplo sta s alužkinjo zanesli v podstrežje in potem je Zena vsak dan odrezala od trupla kos in ga skuhala. Meso je menda dajala svinjam. Rožico Golijaš so zaprli.

— Donava zaradi prenizke vode deloma neplovna. Voda v Donavi je padla izpod ničle ter je reka postala deloma neplovna. Med Vukovarom in Zemunom je promet od 25. t. m. ustavljen.

— Čaruga. Prošnja znanega razbojnika Čaruge za pomilostenje je odbila in Čaruga bi moral biti obešen. Sarajevski krvnik, ki bi moral obsodbo izvršiti, pa noče priti v Osjek, dokler mu ne izplačajo dolžnega zneska za izvršitev smrtne obsodbe nad nekim Pažankom. On zahteva izplačilo starega dolga in predjem za pot v Osjek v znesku 1500 dinarjev. Ker pa sodišče v Osjeku nima za ta izplačila potrebne kredita — nema pare — smrtne obsodbe ni mogoče izvršiti. V zahvalo za podajanje svojega življenja bo Čaruga volil PP2-režim.

Iz Štajerske.

Skrinjšica SLS na Štajerskem je

1.

Nosilec kandidatne liste:

Dr. Anton Korošec

š Poroka. Dne 26. t. m. se je poročil v mariborski frančiškanski cerkvi gospod Tratnik Drago ml., srebrar in zlatar v Mariboru, marljiv delavec v naših prosvetnih društvih, z gospodično Emico Dvoršakovo, istotako pridno delavko v naših društvih. Obilo sreče!

š Razni vlomi in tatvine. Pred par dnevi je bil izvršen predrzen vlom v trgovino posestnika Alojzija Mohorka v Žikarčih pri Sv. Barbari. Tatovi so odnesli iz trgovine več kosov različnega manufakturnega blaga, nekaj kave, kruha in sladkorja in pa nekaj zavojev »Zeta« tobaka in cigaret. Iz dnevne blagajne so pobrali za okrog 250 Din drobiža. Skupno škodo cenijo na okroglo 30.000 Din. O tatovih nimajo še nobene sledi, sumijo pa, da so pobegnili srečno preko meje. — Pri Sv. Lovrenca na Pohorju je vlomil neznan zlikovec s ponarejenimi ključ v zasebno stanovanje Neže Španšelnve. Ukradel je črno usnjato listnico, v kateri je bilo okrog 250 Din gotovine, zlat star denar iz l. 1836, zlato zapest-

nico, uhane in prstan, srebrno uro in pa nekaj obleke in perila v skupni vrednosti do 8000 Din. Tat je moral domače razmere Španšelnove prav dobro poznati.

Iz Ljubljane.

Skrinjšica SLS v Ljubljani je

4.

Kandidat:

Dr. Anton Korošec

Namestnik:

Franc Terseglav

Ij Žerjavova skrb za ljubljanske trgovce in obrtnike. Leto 1919. je bilo za ljubljanske trgovce in obrtnike zelo kritično. Takrat je vladal v Ljubljani dr. Žerjav, ki je s svojo ponesrečeno protidraginjsko akcijo jako lepo število ljubljanskih trgovcev spravil na za tožno klop in jih pripravil ob znatne vsote, revnim in pomoči potrebnim slojem pa z vso svojo akcijo ni prav nič koristil. To je pač tista znana Žerjavova smola, da se mu vse ponesreči, kar prime v roko. Če bi bil on znal stvar prijeti pravilno v roke, bi bil dosegel vsaj kakšen uspeh za uradništvo in delavstvo, tako pa ni dosegel drugega kakor strašno zmešnjavo. Vsa njegova protidraginjska akcija namreč ni bila nič drugega kot navadna demagogija, s katero je lovil uradniške glasove, ne glede na to, kako silno je škodoval s svojo gonjo ugledu ljubljanskih trgovcev in obrtnikov. Svojih ožjih poslovnih prijateljev, ki so res delali z milijoni, seveda njegova akcija ni zadela, zato so pa prav pošteno trpeli oni mali trgovci in obrtniki, ki niso mogli naliti tisočakov v nenasitne žerjavovske volivne in druge fondе. Nesrečne akcije Žerjavove ljubljanski trgovci in obrtniki še niso pozabili in je tudi 8. februarja ne bodo, pa naj cekinarsko časopisje vpije in kriči kakor hoče.

Ij Kaj pravijo ljubljanski cekinariji? — Ljubljanski cekinariji pravijo, da bodo zahtevali, da vlada ustreže vsem željam ljubljanskih trgovcev in obrtnikov, te zahteve pa da pozna samo Mohorič kot uradnik trgovske zbornice. Temu cekinarskemu zatrdilu pa nihče v celi Ljubljani ne verjame. Ljubljanski trgovci dobro vedo, kolikokrat se je Mohorič vozil v Belgrad s trgovskimi zahtevami, opravil in dosegel pa ni nikdar nič. Marsikaj pa je dosegla trgovska zbornica vsled intervencije poslancev SLS. To je res in se ne da utajiti in to našo trditve mora priznati kot resnico tudi sam Mohorič. Kdo je torej boljši kandidat za Ljubljano, ali dr. Korošec ali Mohorič?

Ij Priznanje. Danes smo prejeli iz krogov ljubljanskih konsumentov prav lepo število zahval za naš nastop za primerno pocenitev mesa. Ne manjka tudi ostrih obsodb lenobe in brezbrzičnosti sedanjih ljubljanskih občinskih gospodarjev, ki konsumentov nikdar ne vidijo, ampak le sebe. Zahvaljujejo se nam uradniki, obrtniki in delavci in vsi odobravajo naš nastop, ker smo se potegnili za konzumenta, ne da bi delali komu krivico ali pa mu odrekli opravičen meščanski zaslužek. Za veliko skrb za blagor konzumentov se bodo pa današnjim demokratičnim močtem ljubljanski konzumenti 8. februarja primerno zahvalili. Ljubljanski svet ni več tisti, kot je bil nekdanj, in se tudi v znamenju naprednosti ne bo dal več komandirati in tiranizirati od znane politične zlahte.

Ij Strugo Ljubljance je naenkrat zapazil dr. Cekin, češ, da so nedozidanih del krivi »klerikalci«. Regulacijo Ljubljance je sklenila SLS v bivšem kranjskem deželnem zboru. Barjani, oziroma Ljubljana je prispevala 10%, kranjska dežela 30%, država pa 60%! Zdaj pa vprašajte Cekina, koliko je dal Pašić za regulacijo Ljubljance? Naj Cekin zdaj kar izposluje v Belgradu, kjer ima toliko besede, 90% za regulacijo, saj pobira danes država vse državne davke in deželne doklade! Potem pa bomo zidali dalje in še Cekinu postavili na stroške Slovenije spomenik na šentjakobskem mostu!

Ij Polzkušen samomor. V ponedeljek, 26. t. m., se je pripeljal iz Zagreba v Ljubljano tamkajšnji železniški uslužbenec Stefan Tavzes, brat poštnega uradnika Janka Tavzesa v Ljubljani. Naselil se je v nekem tukajšnjem hotelu, kjer je po večerji odšel takoj spat. Naslednje jutro t. j. v torek, 27. t. m., je sobarica zaman trkala na njegova vrata, da bi ga poklicala. Stopila je na bližnjo teraso, raz katero je lahko videla skozi okno v gostovo sobo. Ker je opazila, da gost še vedno nepremično leži v postelji in da je silno bled, ji je stvar postala sumljiva. Zato je poklicala ob pol 11. uri na pomoč ostalo hotelsko osebje, ki je vrata odprlo s silo. Nudil se jim je strašen prizor: Gost je ležal v čisto okrvavljeni postelji v nezavesti, bled kot mrlič, pod posteljo pa ve-

lika mlaka krvi. Zraven je ležala britev. O nesreči obveščena policija je takoj prišla s policijskim zdravnikom, ki je ugotovil, da ima nesrečnež prerezone žile na obeh rokah nad zapestje ter vrat nad jabolkom. Po zdravnikovi odredbi je bil prepeljan z rešilnim vozom v deželno bolnico, kjer se je po takojšnji operaciji kmalu zavedel. Zdravnikovo vprašanje, ako si je sam prerezal žile, je potrdil. Vendar pa ni hotel izdati vzroka polzkušenega samomora. Kakor iz vemo, je imel nesrečnik srečo v nesreči, ker si ni prerezal nobene izmed glavnih žil. Zdravniki trdno upajo, da bo okreval.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ana Zalaznik, mlinarjeva žena, 36 let. — Ivan Doberlet, železn. strojevodja v pok. in hišni posestnik, 59 let. — Stefan Kulij, tapetniški delovodja, 64 let. — Adolf Boštelo, ključavničarjev sin, eno leto. — Drago Hajduk, tovarn. mizar, 66 let. — Ivan Špital, poštni poduradnik, 40 let. — Blaž Grintal, delavec, 68 let. — Peter Marin, dninar, 30 let.

Ij Letošnji nabori se vrše najbrže že spomladi. K naboru pridejo rojstni letniki 1900, 1901, 1902, 1903, 1904 in 1905. Naborniki, ki bivajo v Ljubljani, se pozivljajo, da se do 10. februarja 1925 zglaste za nabor v mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu. Kdor se hoče izogniti čakanju in navalu zadnje dni, naj se čimprej zglasti.

Ij Rojstni letnik 1907 je stopil s 1. januarjem 1925 v vojaško dolžnost. Vsem v Ljubljani rojenim, ali izven Ljubljane rojenim, pa v Ljubljano pristojnim mladeničem rojstnega letnika 1907, se je radi vpisa do 10. februarja 1925 zglasti v mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu. Odsotne morajo zglasti sorodniki.

Ij Združeni damski bratrstvi v Ljubljani sporočajo, da bodo česalnice v nedeljo, dne 1. februarja odprte.

Ij Opozorjamo na današnji oglas g. Mih. Kukmana, klobučarja v Sp. Šiški.

Ij Nesreča na ledu. Na Rakovniškem bazarju se je ponesrečil drsalec mizarski pomočnik France Janša. Fant je padel znak in je oblezel nezavesten. Železničar Ivan Bišćak je potegnil s pomočjo tovarišev ponesrečenca z leda in je poklical rešilni voz. Predno pa je voz prišel, se je fant zavedel in so ga spravili peš domov.

Ij Vsled osiabelosti je padla na Kongresnem trgu Frančiška Šimenc. Zena se je težko poškodovala na glavi in so jo morali odpeljati z rešilnim vozom v bolnico.

Ij Razposajena ponočnjaka. Ob Cesti dveh cesarjev je pustil posestnik France Sojer z Viča 35 na svojem travniku tovarni voz, na

katerem je bilo naloženo težko hrastovo deblo. Dva ponočnjaka, znana čevljarja iz okolice, sta poskušala svojo moč nad tem vozom. Vračala sta se pijana iz gostilne in nista vedela, kaj bi počela. Ker voza nista mogla pretegniti, sta ga pa prekučnila. Pri tem se je zlomilo pri vozu oje in ima gospodar v celotnem okrog 200 Din škode, tako da bo ta preizkušnja moči, vstevši še vse druge stroške, precej draga.

Naznanila.

Družabni klub. V četrtek dne 29. t. m. točno ob 8 zvečer dogovorjen sestanek v dvorani »Ljudskega doma«. Pridite točno in polnoštevilno.

Na redno glavno skupščino »Pravnikov« ki se bo vršila dne 28. januarja ob pol 6. uri popoldne na sodišču soba št. 79 opozarja in vabi še enkrat odbor društva »Pravnikov«.

Udruženje vojn. inv. podružnica v Ljubljani vprizori v nedeljo, dne 1. febr. t. l. pri D. M. v Polju v Ljudskem domu ob pol 4. uri popoldne veseligr »Charleyeva teta«. Ker so naši igralci vsikdar pogodili svoje vloge, se nadejamo, da tudi tukaj izpolnijo svojo dolžnost. Ker je igra vse skozi polna smeha in veselega razpoloženja in je čisti dobiček namenjen vojnim žrtvam, prosimo obile udeležbe. — Odbor.

Slov. katoliško izobraževalno društvo v Višnji gori priredi na Svečnico, dne 2. februarja t. l. v domačem društvenem domu Jalenovo igro »Dome«. K udeležbi vabi odbor.

Izobraževalno društvo v Zabcici priredi v nedeljo, 1. februarja ob 3. uri popoldne veseligr »Poslednji mož«. Kdor se hoče nasmajati, naj pride pogledat.

V Retezah pri Školji Loki priredimo na Svečnico ob 8 zelo zanimivo smehapolno igro s mešanimi vlogami. »Če ženska hlače nosi...« Igra je poučna tudi za moše in žene in si naj jo vsak ogleda, da mu ne bo pozneje žal.

Orel-Brdo. Dne 8. februarja priredi Orel Brdo igrokaz Repoštev v 5 dejanjih. Ponavlja se 22. februarja. 16. februarja se bodo vršile duhovne vaje za moše in fante.

Dijaški vestnik.

d Tovariši. Kongregacijski sestanek je danes ob 20. uri v Marijaniški kapeli. — Prelekt.

Poizvedovanja.

Večja svota denarja se je našla v petek dne 23. t. m. v Unionski kletl. Denar je izgubila gospa, ki je dobro znana in naj se čimprej zglasti istotam.

Našel se je možki klobuk. Dobl se na Vidovdanski c. 8. prtiličje.

Dopisi.

Iz Kranja. Bližnje volitve trojici kapitalnov SDS, ki vodijo župana in celo občino na vrvice, ne dajo mirno spati. Premislite: Kranj, liberalna trdnjava, gnezdo Žerjavovih podrepnikov, koder imajo Žerjavovci večino v občinskem odboru, to mesto preti dne 8. februarja Žerjavu oddati znatno manj glasov nego prej! Seveda bodo sami zase imeli največ glasov ter bodo na ta račun po volitvah vpiili in pili do ranega jutra, slaveč zmago, toda tistih sijajnih števil ne bo več. »Gospodarska stranka« s svojimi pristaši naši tesno zvezani porodiči obrača hrbet prav energično: na Silvestrov večer so SDSarji šarili sami po t. zv. »narodnem« domu, dotično so se ti zbrali mnogoštevilno pri Peterčku. Tudi Žerjavo vvolilni shod so bojkotirali ter s tem na laž postavili velike in kričeče plakate, na katerih fungira Žerjav kot kandidat narodnega bloka, ki ga v Kranju ni. Ona oblastna trojica (Sabothy-Sirc-Holchaker) misli še vedno, da bodo pristaši Gospodarske stranke volili Žerjavo, da ga sploh morajo voliti, pa ga ne bodo! Niso tako neumni, da bi največjemu sovražniku in škodljivcu Slovenije dali svoje pošlene slovenske glasove. A čeprav se Žerjavov teror ne obrača proti njim, a toliko možati in pošteni so, da se jim stidi ta teror in ta korupcija! Niso pozabili obč. proračuna, kateri tako lepo skrbijo, da bo pozidan in opremljen t. zv. narodni dom po večini na račun občine, ki ima pa toliko drugih nujnejših potreb, za katere seveda goraj omenjeni gospodje ter njih privesei in od njih terorizirani nimajo smisla ozir. ga ne smejo tmeti. Gospodarska stranka ni pozabila kako lahkomišlno je Žerjavovska večina obč. odbora žrtvovala humanistično gimnazijo. Te in druge prejšnje »kolerije« so odprle oči še marsikomu in ne samo pristašem Gospodarske stranke, pa bodo morali vladajoči gospodje pridno agitirati s pošteni in tudi nepoštenimi sredstvi (široko vste imajo v tem in tudi drugem oziru že dosti), da si pribore saj sami zase večino glasov, kar pa še tudi ni tako gotovo, kot oni mislijo. S kom bo volila Gospodarska stranka, ne vemo, a po veliki večini bodo volili proti Žerjavu, nekateri sploh ne bodo volili, a zanj od teh — nobeden! To je popolnoma jasno! Da, velemožni gospodje iz rotovž, tako stoji v Kranju vaša stvar: krivi ste pa sami ozir. vaš Žerjav! Če boste pa hoteli kar groziti ali terorizirati, pripravite se: vse plačamo!

Stari trg pri Ložu. Naša dolina je valika, pa se redko kaj sliši iz nje, ker je bolj sama zase in daleč od železnice. Imamo pa dosti novega zadnje meseca. Da nam je bilo hudo, ko nas je zapustil priljubljeni gospod

župni upravitelj Demšar in da smo s vso častjo, kakor se spodobi za kristjane, sprejeli novega g. župnika Hafnerja, ete že slišali. Upamo, da bomo mogli biti tudi z novim g. župnikom zadovoljni, ker vidimo, da se je z vso vsemoto lotil vseh mnogoštevilnih opravil, zlasti olepšave cerkve in povzdiga verskega življenja. Zato ga bomo radi podpirali, da bo s časom vse, kar je v čast božjo, lepše kakor dozdaj. Občinski odbor je z lepo svoto (menda nad 10.000 Din) za prvo silo pomagal cerkvi in sicer predvsem za napravo elektrike v cerkvi. — Ravno med povzdigovanjem v božični noči so vse luči po celi cerkvi naenkrat zagorele. Kar sapa nam je zastala, ko se je zlilo to morje svetlobe nad nas. Kakor pastirji, ki so zagledali ta čas odprta nebasa, so nam nehote glasni vzdihli veselja in začudenja ušli iz ust. Še lepše pa bo, ko bo vse končno narejeno: nov reflektor (ta ga pihne, ker krasno razsvetljuje cel oltar) in novi svečniki za vse žarnice. Samo cerkev bi morali kmalu prebeliti in kar je razkopanega, čedno poslikati. No, če se skupaj vzame cela fara, nad 5000 ljudi, bomo še marsikaj drugega zmogli, kar imajo drugod, mi pa še ne. Elektriko je napravil upravitelj graščine Snežnik g. Savta, ki je zelo delaven, za celo dolino koristen in tudi za cerkvene potrebe menda rad pomaga. — Imamo tudi avtomobilno zvezo vsak dan z železnico: zjutraj ob 4. uri vozi na Rakek, ob pol 5. uri popoldne pa nazaj, vsako pot za 40 Din (23 km). Zdaj vozi tudi pošto za Lož in Bloke. — Za avto in elektriko, pa za telefon, ki ga zdaj skušamo doseči, se je najbolj pogajal g. Demšar in naši možje. Kako napredni so pa naši »naprednjaki«, se vidi že iz tega, da pošta nima elektrike, ker je noče liberalna hranilnica, ki je lastnica te hiše ravno sredi Starega trga, Kovač v Pudobu in dosti drugih naših kmetov jo ima pa v hlevu! Zato se krave smejejo še ponoči tistim Žerjavovcem, ki menijo, da bodo napredni demokrati dobili še kak mečkici ali delavski glas pri volitvah. Na svojih skrivnih shodih v Iga vasi in pri fari niti svojih redkih pristašev niso mogli zbrati, kor vedo le-ti, da je vse zastojno. Naša dolina pozna liberalce že 30 let, naj si dajo ime katero hočejo — vedno so talisti škodljivci ljudstva. Zato se mi, kar nas je delovnih ljudi, najsi delamo na svojem ali na graščinskem, ali na Korletovim ali Čegarkoli, držmo naših ljudskih naprav: svojega društva, svojega konsuma, svoje hranilnice, svoje stranke SLS, ki je pri nas že 20 let v večini in bo zdaj še več glasov dobila, kakor zadnjič pri

državnozbornih volitvah. Ne bo nas ujel na limanco Zerjav s svojimi gimpelji, ne Prepeluh v svojo republiko, ker vemo, da bo za nas slabo tako v republiki kakor v monarhiji, dokler ne dobimo doma besede in pravice, da si po svoje uredimo ceste, davke itd., to pa more le tako velika, močna in zanesljiva stranka kakor je SLS. Mi bomo že pokazali 8. februarja, kaj se pravi ustaviti nam »Domoljub«! Tudi eden volitev ne bo ostal doma — do zadnjega bomo zmetali kroglice v 1. skrinjico za SLS, za dr. Korošca in dr. Srneca; tudi nad vse pridnega g. Smolika, ki so ga liberalci preganili od nas v gorenske hribe, hočemo nazaj. — Radovedni ste, koliko je še samostojnih v naši dolini? Škoda, da niste videli shoda, ki ga je na tihem sklical kandidat Pucljevih ostankov v Starem trgu zadnje nedelje! Ravno 30 mož je privabil, 22 med njimi naših! Ti so ga tako zmešali, da ni mogel naprej ne nazaj, zato bosta šla 8. febr. (kakor vsi drugi nasprotniki Slovenske ljudske stranke) v »lft«, sv. Elija jih bo odpeljal v Ljubljano v muzej med turške sablje in nagrobne kamne. Bodi dostil! Pričakujte iz naše »republike« pod mejnim Smečnikom popolno zmago SLS in pravice slov. ljudstva nad vsemi drugimi strančicami 8. februarja. Na korajžo!

Prevalje. (Smrtna kosa.) Smrt se je začela zglazati po večletnem odmoru pri tiskarniških uslužbenih in njih družinah. Dne 23. dec. m. l. smo pokopali gospo Milavec, faktorjevo mater. Zopet in nepričakovano hitro je prišla bela žena dolgoletnemu in zvestemu sotrudniku družbene tiskarne, g. nadstojniku Josipu Praznik. 40 let dolgo je služboval pri velikem kulturnem zavodu in mu posvečal svoje obsežno, strokovno znanje. Skleroza mu je pretrgala nit življenja v 65. letu njegove dobe. Po prejemju sv. zakramentov je 23. januarja mirno v Gospodu zaspal in 25. jan., v nedeljo popoldne se je vršil ob spremstvu vseh krogov Prevaljskega okraja njegov veličasten pogreb. Tekom šestih let svetjega bivanja na Prevaljah si je rajnik kot miroljuben mož, živeč vestno svojemu poklicu, pridobil splošno spoštovanje. Družbena kronika mu bo ohranila za pozne potomce hvaležen spomin.

Na Jezerskem so položili k večnemu pokopu g. Jerneja Krč-a, organista in občinskega odbornika ter bivšega župana in večletnega oskrbnika Češke koče na Sp. Ravneh pod Grintovcem. Pokojni je padel v temi po strmih, visokih stopnicah, ki vodijo na prsto in je priletel pri tem na kamenita tla pod stopnicami tako nesrečno, da je zadobil smrtonosne udarce in poškodbe na glavi in v prsih. Obležal je v nezvesti in 10 ur po nesrečnem padcu je preminul. Pokojnik je bil izredno priljubljen in splošno spoštovan. Ob njegovi prerani smrti se je solzam njegove rodbine in sorodnikov pridružilo nešteto sočustvujočih src vse jezerske doline. Ljudje so prihajali neprenehoma pokojnika kropiti, ko je ležal na mrtvaškem odru in so ga v posebno obilnem številu prišli spremit na poti k večnemu počitku.

NEVLJE PRI KAMNIKU.

Pri nas smo pokopali pred kratkim mladenčca Antona Spruk, p. d. Blažunovega Tončeta iz Hriba. Bil je dober mladenič. K njegovi prezgodnji smrti je mnoge pripomogla bolezen malarija, ki si jo je nakopal v vojaški službi v Makedoniji. Ker je bil član tukajšnje mladeniške Marijine družbe in tukajšnjega katol. slov. prosvetnega društva, je imel zelo lep pogreb. Tukajšnji pevski zbor mu je zapel v slovo nekaj žalostnih. Naj počiva v miru! — Sedaj pa še kaj drugega. Tudi pri nas čutimo, da se bližajo volitve. Posebno tukajšnjim »Jutrovcem« bližajoče se volitve ne puste mirno spati. Neki »nepravilni« iz Jutrove dežele se je v »Jutroc« dne 19. januarja 1925 obrnel ob tukajšnjega župnika in župana, češ, da sta ta dva kriva, da vlada v naši občini neke »boljševiške« razpoloženje. Tudi piše o neki »župnikovi« in »županovi« republik v tukajšnji občini. Umljivo je, da se v dopisu nahaja precejšnja kopica laži. »Jutroc« si je brskone vzelo »patente« na laži in prav hvalosrečno nadomestuje »lažnivega« kijačec. »Jutroc« je naredilo v tem dopisu tudi lep »poklon« našim fantom, češ, da se vsako nedeljo prepevajo v županovi gostilni. Neveljski fantje, zahvalite se »Jutroc« za ta poklon! Dopisnik je, kakor kaže dopis, eden tistih nerodnih eksemplarov, ki silijo stravo rasti in planke citirati, ki vidijo in slišijo take stvari, katerih ni. Naj pa vzame dopisnik na znanje, da v naši občini res vlada »boljševiško« razpoloženje in sicer proti »Jutrovic« komandi, in naša občina je taka »republika«, v kateri ni prostora za Zerjavovo nasilje. Mi imamo »odprto« oči in vidimo, kam jadramo, ako bo šlo tako naprej, kakor sedaj gre. Vidimo pa tudi, da je edino SLS resna stranka na Slovenskem in da se bodo le poslanci te stranke v parlamentu trudili, da priverijo nam Slovincem potrebnih pravic. Zato pa neveljski možje in fantje vsi, kakor en mož, na volitve, vsi na noge dne 8. februarja, vsi v »boj« na življenje in smrt, kakor piše »Jutroc« in spustite kroglice v prvo skrinjico, da bo »Jutrovic« dopisnika še bolj »bolela« glava, kakor ga boli sedaj!

BELA CERKEV.

Opravki so me vodili iz Nevege mesta po cesti, ki pelja ob Krki čez St. Peter in Belo cerkev. Dedič moža, ki je šel proti domu v Belo cerkev. Kmalu so bile v razgovoru volitve. Pri nas v Beli cerkvi smo republikanci, je rekel. Za samostojne se ni več ne ogrožajo, liberalcev skoraj ni, SLS da ni nič dosegla, mi republikanci bomo pomagali kmetu in delavcu. Vprašal sem ga, kako si misli republiko? Kakor v Ameriki ali Švici, je rekel; republikanec se dobro godi. Pojanjeval sem mu, da imajo v Nemčiji in Avstriji tudi republiko, pa jim ni dobro, da ne gre nobenemu narodu bolje kakor Angličem, pa imajo vendar kralja, da ni sreča naroda odvisna od republike ali monarhije, ampak od pravične razdelitve bremen in od poštene uprave. Prijatelji mi morali, da je to res, pa ravno s republiko da hočejo to doseči. Kako neki, sem mu dejal. Še za Prepeluha je dvomljivo, če bo izvoljen, kaj bo pa sam dosegel. Z namni se vsi Hrvatje, je odgovoril. Naj ni res, vi ste se Hrvatom udnjali in

Rad bi sam ni proti monarhiji. In kakor mi nečemo, da bi nas izkoristil Pašić, tako tudi nečemo, da bi nas komandiral Radić. Mi hočemo biti sami svoji. Pa naša stranka ni nič dosegla, mi je opomnel. Ali res ne? Ko so nas leta 1920. liberalci in samostojni udnjali centralizmu, se je edino naša stranka upirala, in upirala s tako odločenostjo, da sedaj uvidevajo ne samo skoro vsi Slovinci in Hrvatje, ampak tudi premožni Srbi, da je edino pot sporazuma, ki vodi do pravičnosti in zadovoljnosti. In sedaj, ko smo na tem, da ta sporazum izvedemo, prihajate vi, in slabiti skupen nastop slovenskega naroda, ko vendar dobro veste, da je republika za sedaj, ko med Srbi ne najde nobenega odmeva, in Radić sam izjavlja, da njegova republika ni nesprejemljiva s kraljevino, da je vse to prazna beseda. Vi republikanski misli nič ne koristite, škodujete pa narodu, ker slabite stranko, ki zastopa ves narod. Zamisljen je je mož ločil od mene, jaz pa sem nadaljeval svojo pot in premišljeval, kako je to mogoče, da se daje tako mnogi in tako hitro premotiti od vsake lepe besede.

TRATA V POLJANSKI DOLINI.

Nad našo dolino vladajo še delj časa suhi zimski vetrovi, zadnje nedelje pa se je izvršila čudna vremenska izprememba. Prišel je namreč pihati nenavaden jug v smeri od Škofje Loke proti Goronji vasi. Med potoma je spravil v svoj vrtnice 50 ljudi, ki so ob potih brali velike raznobarne plakate, ki so vabili na bojno posvetovanje, na katerem je imel g. Jug predložit bojni načrt dr. Cekina generalom iz Poljanske doline. Ves ta vrtnice se je vrtničil po gorenskejših »ulicah«, dokler ni srečno obstal prav v samem »stipulu« presvetce, kakor je nazval poljanski Janes sokolski dom. Pozorno oko je moglo opaziti med to »velikansko množico« 25 pristašev SLS, kakih pet samostojnecev, ostane pa bi bil odpadel na streho in grče demokracije gorenskejške, tako jih je namreč počastil g. Jug. Poval je najprej korenine in grče nar. bloka, da se še naprej tako trdno drže debela liberalizma kot do sedaj. Mi jim želimo in privoščimo isto, zakaj, če se bodo držali tega navodila, bečo kot navadno, padli še par klinov navzdol po politični lestvi. Za uvod k napadom na SLS, ki je »lev« dneva, si je g. Jug malo privoščil samostojnece, ki so pohlevno poslušali, kako jim je očital njihove grehe in nevestobo. Kljub temu, da jim je tako nemilostno otipaval njihove že itak slabe obisti in jim celo očital, da dolgujejo kosti svojega rojstva očetu Cekinu, so ga naši Pucljaši poslušali zelo verno. Slabše pa je šlo g. Jugu, ko je začel napadati našo stranko. Naši pristaši so mu krepko posegali v besedo. Mož je pretakal krokodilove solze nad krivdami Davidovičeve vlade ter se pritoževal čez klerikalce, ki nečesto razdeliti cerkvenih in samostanskih posestev, ki jih je baje toliko, da bi še celo g. Jug dobil kak »ilek«, če ne bo Zerjav delil le preveč po liberalnem receptu. Ko pa se je mož naveličal vezati otrobe, se je oglašil k besedi eden naših fantov in na njegovo veliko zadržko s lahkega pobli točke za točko njegova izjavljala. Nato pa je večji del naših pristašev s klici: Živijo Korošec! Živela SLS zapustil dverano. Nato se je g. Jug s tužnim srcem poslovil od osamelih stebrov demokracije, zatrdno prepričan, da bo Zerjavovo solnce kmalu mrknilo v Poljanski dolini. Volitci, ne dajte se begati, v odgovor na orjunske demokratske nasilja dne 8. februarja vsi na volitve! Naša skrinjica je prva!

ST. VID PRI STICNI.

Besedam, katere smo sadnjski zapisali o mišljenju naših mož in fantov, sledijo še dejanja. Zbirali smo se na sestankih, da smo se še bolj utrdili v misli: rešitev za nas Slovence je edino le v SLS, vsaka druga stranka pa je za nas pogubna, ker razdira naš skupen nastop. Kdor je bil na teh sestankih, lahko reče: Naša fara je edina, ne bo cepila slovenskih vrst; ne bo volivca, ki bi na čelu nosil pečat šramote, da je s svojo kroglico pomagal nesrečnemu centralizmu. Vse je prevzela ena misel: kot Hrvatje vidijo edino rešitev v skupnem nastopu: hočemo tudi mi vsi kot en mož nastopiti za stranko, ki združuje vse, kar je slovenskega in se trudi priboriti nam Slovincem na slovenski zemlji slovensko gospodarstvo. Zato pozabljamo strankarstvo, pozabljamo medsebojna nesoglasja, pozabljamo osebnosti — v tem prečesnem in odločilnem času gremo skupno v boj za skupne slovenske pravice. Ze zadnjič smo obljubili: nihče ne ostane doma, nobene kroglice nasprotnikom: držali bomo to. To naj bo odgovor za nasilja in krivice zoper Slovence; čutilmo nasilja: neznozna davčna bremena, slovenski fantje-vojaki v Makedoniji in Albaniji; za nas naj-novejšje nasilje: premeščanje stalnega učitelja Jevnikarja v Polhov gradec. Možje, fantje, sedaj te zadnje dni pred volitvami podvojimo svoje moči: agitirajmo, prigovarjajmo za splošno udeležbo, spravimo vse na volitve, četudi jih peljemo, dajmo na razpolago vse. Zaupniki storimo svoje dolžnosti! Splošno se govori, da bo še v Ljubljani naša — slovenska večina. Prvim dejanjem bodo sledila tudi druga. Volilec po vsem Sloveniji pa kličemo: Storite svojo dolžnost, mi je bomo! — Možje.

VRHNIKA.

V nedeljo, dne 1. februarja ob 3. popoldne se bo vršil v Rokodelskem domu občni zbor hranilnice in posojilnice na Vrhniki. Člani kakor tudi hranilci, pridite na občni zbor se prepričati, kako lepo in mirno deluje ta zavod v dobrobit preproste ljudstva. Letošnja bilanca izkazuje od lani 364.196.39 Din več hranilnih vlog, posojila se se zvišala od lani za 136.880 Din. Hranilnica pomaga s svojim cenanim kreditom Gospodarskemu društvu, Mlekarski zadrugi in Zadrugi elektrarni in izkazuje čistega dobička 9361.27 Din. Če hočete še boljših uspehov, oklenite se svojega zavoda in zavedajte se, da mera domači denar v domače zavode!

NOVA ŠTIFTA PRI RIBNICI.

Znani smo sicer daleč naokoli vsled svoje lope božje poti in krasnega Marijinega svetišča, šo bolj pa menda po svojih rešitih in suhi robi, ki gredo iz naših rok skoro po vseh krajih, toda tudi drugače ne zaostajamo za znanjani svetom, kar za- deva emiko in izobrazbo. Ponosni smo na svojo godbo in poštvalnega učitelja š. p. Ambroža, da nastopimo poleg znanjih prireditelj lahko tudi v cerkvi, kakor smo storili na božični dan. Na Stefanovo pa je tukajšnje prosvetno društvo uprizorilo v svoji dverani lepo božičnico. Poleg godbe na lok so se vršile razne primerne deklamacije in predstavljal se je dramatična pripovedka »Sv. Fran-

Varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici v Ljubljani, poleg hotela »Union«.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti knjižbi na posestva, proti poroštvu L. t. d.

šček in jaslice. Igrali so stroci, ki se svoje vloge izvršno pogodili. Poleg igre je bil tudi dramatičen dvogovor »Svridenec«, ki je vsem tako ugajal, da smo ga morali ponoviti še na Kraljevo in naslednjo nedeljo, ko smo igrali izvršno tridejanko »Sprava«. Da bi imeli večji oder in dverano!

ST. PETER PRI NOVEM MESTU.

Društveno življenje v tekoči sezoni je pri nas dokaj živahno. Do sedaj je pridilo Katol. prosvetno društvo tri predstave. Vprizorile so se igre: »Babilone«, »Roka božjak tor« »Stari in mladi«. Po večini so bile dobro obiskane. Največ gledalcev pa je privabil Miklavžev popoldan. Poskrbljeno je, da nam domači igralci pred velike nočjo še dvakrat pripravijo sabavno-poučen užitek. Javnih pred-

vanj je priredilo društvo od jeseni sem troje. — Sporedno s gibanjem v »Domuc« raste med ljudmi po vaseh zanimanje za napredek. Ziva priča temu veselumu pojavu je dobro časopisje, ki se je v novim letom še bolj razširilo. Prvenstvo nosi »Domoljub«. Za dobrih petdeset odstotkov ga je več, kakor ga je bilo lanske leto. Povprečno pride na vsake 9 ljudi v lani en »Domoljub«. — Na starega leta dan je nenadno umrla zadeta od kapi 30 letna Mary Germ, sestra tukajšnjega graščaka v Eajnohu. Pokojna gospodična je bila pri ljudeh vsled svoje ljudomilosti vobče priljubljena. — Od 1. marca dalje bomo dobivali pošto šestkrat na teden. Pred razsulom smo imeli pošto vsak dan; zadnja leta samo trikrat na teden. No, počasi se vrtamo k nekdanjim dobrotam nazaj.

Gospodarsivo.

Važno poglavje.

Čas sajenja sadnega drevja in čas precepljanja se bliža. Kdor se ni naročil drevja za spomladno saditev, naj hiti, sicer ne bo dobil nič ali pa izbiere. Kdor namerava precepljati — in to bi moral nameravati sleherni sadjar v Sloveniji — naj si oskrbi pravočasno cepiče, ker januar in februar sta za to najugodnejša meseca. Cepiči, ki jih narežemo sedaj, počakajo zdravi in čvrsti do maja meseca, ako jih hranimo v mrzli kleti v vlažnem pesku ali mahu. Kar pa odrežemo šele marca ali celo aprila meseca, moramo uporabiti takoj.

Kaj bomo pa sadili in kaj bomo cepili? Dovolj smo govorili in pisali o največji napaki našega sadjarstva. Danes bi moralo biti vsakemu zavednemu sadjarju jasno, da se bo naš sadjarstvo, ki ječi pod težkim bremenom nešteti sort, rešilo le na ta način, da bomo odslej sadili in cepili po vseh slovenskih pokrajinah enotne sorte, ki so sposobne za kupčijo v velikih množinah.

Preden bo sestavljen in objavljen tak končnovenjavni enotni sadni izbor, naj naštejem nekatere sorte jabolk in hrušk, ki bodo gotovo sprejete v ta izbor. To so sorte, ki uspevajo in obilo rodijo povsod v našem podnebjju, v naših sadnih legah in zemljah in ki se bodo v večjih množinah vedno lahko prodale kot namizno sadje.

Kot izvrstno rano jabolko se priporoča beličnik, srednje debelo, rumenkasto jabolko prav dobrega okusa, ki zori že julija meseca. Ta sorta je samo za kraje v bližini večjih mest, kjer se lahko proda na trgu kot prvo jabolko.

Izborno jesensko jabolko za vse razmere je Jakob Lebel, debelo, lepo pisano, krasno jabolko za trg. Drevo je močne rasti in silno rodovitno.

Zimska jabolka: Carjevič ali rdeči mašangar, bolj drobno, toda lepo rdeče jabolko izvrstnega okusa in velike trpežnosti. Drevo zdravo, neobčutljivo in zelo rodovitno.

Baumanova reneta, srednje debelo, rdeče jabolko, neobčutljivo za transport, zelo trpežno in v kupčiji vpeljano. Drevo zdravo in rodovitno.

Damasonski kosmač, na solčni strani temnordeč, srednje debel, neobčutljiv in v sadni trgovini zelo priljubljen kosmač. Drevo lepo zraščeno, zdravo in rodovitno.

Boikovo jabolko, debelo, kalvilo podobno, rumeno, na solčni strani nekoliko rdeče nadahnjeno, jako lepo, trdo in trpežno jabolko. Drevo neobčutljivo in zelo rodovitno.

Šampanjska reneta, srednje debelo, plosko jabolko rumene barve. Traja do novine. Stara dragocena trgovska sorta. Drevo trdo in rodovitno.

Rane žlahtne hruške so dovolj razširjene in ni treba posebne izbire. Vsak kraj ima svoje dobre sorte. Pač na bi priporočali za kraje, kjer je v bližini sadni trg, sledeče izvrstne jesenske hruške, ki uspevajo prav povsod.

Stuttgartska kozarča (»gospodične«), bolj drobna rdečkasta hruška s kr-kim, sladkim mesom; zori že avgusta. Drevo zdravo, neobčutljivo in izredno rodovitno.

Williamovka, znana debela hruška rumene barve, izvrstnega okusa, silno rodovitna. Zori septembra.

Amanjška maslenka, srednje debela, rjava sladka hruška, neznanosko zdrave, močne rasti in silno rodovitna.

Avraška, srednje debela, podolgovata, lepo barvana hruška izbornega okusa. Drevo zdravo, pokončne rasti in zelo rodovitno.

Boskovka, dolga, rjava hruška izvrstnega okusa in zelo rodovitna. Zori oktobra in se drži do novembra.

Vobče najbolj zanesljiva zimska hruška, ki raste in bogato rodi povsod, je pastorjevka.

Najbolj priljubljena moštnica je in ostane tepka, le žal, da raste počasi in zarodi bolj pozno. Trpežno drevje dobimo, ako jo cepimo v krono na stalnem mestu na primerno močne hruškove divjake.

Vsega priporočila je vredna tudi koroška moštnica, ki rodi debel rumen sad brez izbirka. Drevo je izredno rastno in zdravo ter silno rodovitno. Zarodi prav kmalu.

Za vinske lege ne moremo dovolj priporočati masovnice, ki je doma v kr-

škem okraju, zlasti po vinorodnih legah šentjanske in mokronoške občine. To je hruška, ki glede sposobnosti za sušenje nima para. Sveža je sladka kakor med, suha daje prvovrstno blago, ki se lahko in drago proda. Uspeva pa samo v vinskih legah, v nižavah sploh ne raste.

Vse našete sorte — razen masovnice — se nahajajo vsaj posamezno že skoraj povsod in ne bo težko dobiti zanesljivih cepičev. Oddajale jih bodo tudi vse kmetijske šole. Od masovnice se dobe cepiči v St. Janžu, v Trziču, v St. Rupertu, v Mokronogu ali na Trebelnem pri Mokronogu.

Pa ne mislite, da bi morali cepiti vse našete sorte. Nasprotno! Najbolj pametno stori tisti, ki si izbere iz naštetih eno ali dve sorti in tisto potem sadi in cepi v večjem številu. Zanesljive so vse. To načelo velja zlasti za jabolka.

Končno še nekaj! Kdor ima že v svojem sadovnjaku sorte, ki so za trgovino sposobne, naj izbere eno, ki mu v vsakem oziru najbolj ugaja in naj razmnoži samo tisto. V nekaterih letih se bo prepričal, kako prav smo mu svetovali. Deto v sadovnjaku bo vedno laže, dohodek pa vedno večji.

Travniška brana.

Če se hodi po kmetijah naših gospodarjev, se povsod opaža velika zanemarjenost travnikov. Naravno je, da neobdelani travniki ne dajo niti polovice tiste krme, ki bi jo lahko dali, če bi se vsaj malo razumno ravnalo z njimi. Tudi gnojenje travnikov ne zaleže toliko, če je zemlja na njih steptana in po dežju in snegu zalita. Stroški in delo pri košnji je skoro isto na slabih travnikih kakor na dobrih in vendar se pri slednjih doseže še enkrat toliko pridelek sena in otave kakor na prvih. To bi si moral predočiti vsak gospodar, potem bi svojim travnikom posvečal več pozornosti.

Naši travniki so večinoma obraščeni z mahom in slabimi travami, kajti njih zemlja ni bila morda že desetletja prezračena, mah in travniški plevel se je razbohotil in pridelek je postajal od leta do leta slabši. Takim travnikom najboljšo koristijo travniške brane raznih vrst pa tudi travniški kultivatorji. Vsaka zarezca, ki jo v zemlji zareže zob brane, napravi isto delo, kakor plug z brazdo na njivi: Zemlja se prezrača in segreje, ker z zarezami in brazdami pride lažje v zemljo zrak, toplota in vlaga. Vlažni travniki postanejo z branjem bolj suhi in njih zemlja bolj rodovitna. Travniki se naj torej že pozno jeseni ali pozimi, če to dovoljuje vreme, ali pa v zgodnji spomlad takoj, ko se zemlja odaja, ostro pobranajo in sicer po dolgem in širokem. S tem se izruje mnogo mahu in plevelnatih rastlin. Šele po brananju je pravi čas za gnojenje, pa najsibo to s hlevskim gnojem, kompostom, gnojnico ali z umetnimi gnojili. Travniške rastline potrebujejo predvsem kalijevih in fosfatnih gnojil, vendar se izkažejo hvaljevna tudi dušičnata gnojila. Od kalijevih gnojil je za današnje razmere najprimernejša kalijeva sol, ki jo damo na oral do 100 kg. Od fosfatnih gnojil vzamemo najrajši po 200 kg Tomasove žlindre ali 150 kg superfosfata ali 150 kg kostne moke na oral. Od dušičnatih gnojil je pač najprimernejši čilski soliter in sicer 80—100 kg na oral, ali pa tudi apnov dušik 100—120 kg na oral. Gnojenje z dušičnatimi gnojili pospešuje na travnikih ne samo rastoč debel, ampak tudi sladkih trav, ki morajo biti zastopane v zadostni množini, če hočemo deliti dobro krmo.

Brananje travnikov je torej neobhodno potrebno za zboljšanje krme in zvišanja pridelka, vsled tega bi moral vsak kmet nujno rabiti to orodje, ki mu doneslo več koristi nego marsikatero drugo delo v gospodarstvu.

Napajanje telet.

Napajanje telet ima nasproti sesanju, ki je pri večini živinorejcev še vedno v navadi, svoje posebne prednosti. Po novjših izkušnjah, ki so se tozadevno izvedle v zadnjih letih, izgleda, da je najprimernejše uvesti napajanje takoj ob storitvi teleta. Napajanje ima namreč tudi namen, preprečiti razvoj materinske ljubezni pri kravah, ki se izraža s hrepenenjem po teletu in tudi z delnim zadrževanjem mleka pri molži. Naravno je, da moramo teletu

po storitvi dati najmanj 1 liter mleze (go-stega mleka po delitvi), da si z njo očisti želodec in čreva.

Pri napajanju nam je dana možnost pravilno prehranjevati tele, ki naj ne dobi nikdar preveč mleka, ker mu to potem la-hko škoduje. Tele samo večkrat rajši več pije nego premalo; če sesa, ne moremo tega ugotoviti, pač pa to lahko uredimo pri napajanju. Krava, ki ne doji sama svoje tele, se pusti lažje molziti in je torej um-nemu molzarju dana možnost, da pospeši mlečnost krave s temeljitim obdelovanjem vimena. Če pa tele sesa, se krava privadi takemu odvzemanju mleka in potem več-krat zadržuje mleko pri molznji, ker se ji ta ne dopade tako kot sesanje teleta.

Pogrešeno je pri napajanju telet me-šati mleko z vodo. Mleko služi kot hrana, voda pa za ugasitev žeje. Če torej damo zjutraj teletu mleko, mu pozneje predlo-žimo surovo krmo (seno in oves) in na koncu šele mu damo vode, ki naj pospešuje prebavo. Teleta ne smemo nikdar napajati s preveliko množino vode, ker se drugače privadijo preveč nanjo, jo pijejo brez po-trebe in dobijo razširjen, višje trebuh.

Množina mleka, ki ga začnemo dajati teletu, se ravna po njegovi teži. V začetku manj, potem več, dokler ne pridemo do dobe, ko začenjamo tele odstavljati. N. pr. prve dni 3—5 litrov, pozneje 8 in naposled do 10 litrov mleka. Ko se tele privadi malo na seno in ovseni zdrob, mu začnemo od-vzemati po dva litra na dan, dokler se tele po 6—10 tednih popolnoma ne odstavi. Važno sredstvo za razvoj kosti in telesa mlade živali je vsakdanje parurno gibanje na prostem, ki ga ne smemo nikdar zane-mariti. V prvem letu moramo pri teletu skrbeti za tečno krmo, ki se nam bo v poznejšem njegovem življenju bogato iz-plačevala.

g Ljubljanski živinski sejem dne 21. t. m. Na ta sejem je bilo prignanih 213 konj, 27 volov, 35 krav, 7 telet in 31 pra-šičev za rejo, starih 6 do 8 tednov. Cene živini so bile sledeče: Konji par 5000 do 15.000 Din. Goveda so se plačevala za kg žive teže: voli rejeni Din 10.50—11.25, voli za vprego 9—10, krave rejene 7.75—8.25, krave klobasnice 5.50—6.50, teleta boljše 15—18, teleta lažja 13—14.50, pra-šički 6—8 tednov stari Din 150—250 ko-mad. — Ta živinski sejem je bil zelo slabo obiskan tako od prodajalcev kakor od kupcev. Kupčija je bila slaba posebno za izvoz ni bilo prometa. Vsled tega so tudi cene vkljub slabemu dogonu nazadovale in ni upanja, da bi se pred spomladno set-vijo kaj popravile. Tudi teleta so se slabo plačevala, posebno so pa nazadovale cene prašičem, v kateri kupčiji vlada popolen zastoj.

g Na semnju v Novem mestu dne 20. jan. so bile sledeče cene za kg žive teže: voli najlepši 11.25 Din; krave za klanje, klobasnice, 8.50—9.50 Din; teleta do 13 Din; prašiči najdebelejši do 11.25 Din, le kar čez 200 kg po 15 Din. Mladi prašiči za rejo par 200 do 225 Din; pu-rani eden 75 do 100 Din, gosi 1 kos 60 do 75 Din, kokoši po 30 do 35 Din. — Kupčije ni bilo skoro nobene, ker ni bilo tujih kupcev. Ponudbe velike. Kmetje ni-majo denarja, a tudi blaga ne morejo iz-vesti in so zato zelo žalostni. Kljub niz-ki mcanam živine pa mesarji cen mesu v Novem mestu ne znižajo.

g Mariborski prašičji sejem 23. t. m. Prignanih je bilo 62 prašičev. Kupčija je bila splošno slaba in obisk zaradi mraza zelo pisl. Povprečne cene so bile: Prašiči 7—9 tednov stari Din 200—225, 3—4 me-sece stari 300—350, 5—7 mesecev stari 625—700, 8—10 mesecev stari 800—875, 1 leto stari Din 1375—1625 za komad. Ki-logram žive teže Din 14.50—16.25, za kg mrtve teže Din 17.50—21.25. Prodanih je bilo 26 komadov. Cene so v splošnem pre-cej nazadovale.

g Velike zaloge tobaka v naši državi. Uprava državnih monopolov je izdala po-datke o lanskim letini tobaka, ki je dala okrog 28 milijonov kilogramov. Ker se ga za domačo potrebo rabi samo 9 milijonov kilogramov, pomenja to, da ga preostane za izvoz 19 milijonov kilogramov. Če ce-nimo vrednost 1 kg tobaka z 40 dinarji, bi od lanske letine mogli izvoziti tobaka za 760 milijonov dinarjev. Razentega je od predlanske letine ostalo neizvoženih 5 milijonov kilogramov tobaka zelo dobre kakovosti, ki se ceni na 200 milijonov di-narjev.

g Pridelek sušenih sliv. Na zadnjem kongresu izvoznikov se je računalo, da se bo letos osušilo okrog 1200 vagonov sliv, katere množina daleč zastaja za po-vprečno letno produkcijo od 4000 vago-nov. Medtem so pa dejanska poročila iz-kazala, da se jih je v tem letu osušilo ko-maj 500 vagonov, in sicer v Srbiji 300 va-gonov in v Bosni 200 vagonov. Nasprotno se je proizvelo pekmeza (češpljeve mezge) v precejšnji množini do približno 100 va-gonov. Vsled tega so cene suhim slivam zelo poskočile.

g Agrarna reforma na Rumunskem. V stari Rumuniji in v Besarabiji je agrarna

reforma že izvedena. Nad štiri milijone hektarov veleposestniške zemlje je že razdeljeno med 721.000 kmetov, torej po-vprečno po 5.7 hektarov na glavo. Na Sedmograškem je podeljeno nekaj čez milijon hektarov med 526.000 kmetov. V celi državi je bilo razdeljenih 5 milijonov 705 tisoč in 637 hektarov veleposestniške zemlje med 1 milijon 306 tisoč kmetov. Največje veleposestniške površine so do-voljene v Besarabiji do 100 hektarov, v Bukovini 250 hektarov in v stari Rumuniji do 500 hektarjev.

g Neumestno počivanje konj. Tisti go-spodar se moti, ki misli, da bo konj, ki je navajen dela, če ga pusti daljšo dobo po-čivati, potem z lahkoto opravljal najte-žavnejša dela. Tak konj je sicer živahen, toda njegove mišice niso v stanu prenesti daljše naporno delo. Tak konj hitro omaga, se močno poti in ošibi. Daljši počitek ima lahko resne posledice pri obtoku krvi in nastopi pri velikem naporu večkrat izbruh krvi ali pa celo kap zadene tako žival. Vsled tega je priporočljivo v dobi daljšega počitka konje vsaj nekaj časa vsak dan prepeljati. — Po takem počitku moramo na konje le polagoma privaditi k težjemu delu, šele potem bodo mogli brez škode za svoje zdravje prenesti tudi hujši napor.

Borze.

27. januarja 1925.

DENAR.

Zagreb. Italija 2.5140—2.5440 (2.5060 do 2.5360), London 292.10—295.10 (292.40—295.40), Newyork 60.57—61.57 (60.125—61.125), Pariz 3.29—3.34 (3.295—3.345), Praga 1.8050—1.8350 (1.816—1.846), Dunaj 0.0854—0.0874 (0.08525 do 0.08725), Curih 11.76—11.86 (11.75—11.85). Promet slab, blaga dovolj, tendenca slaba.

Curih. Belgrad 8.50 (8.45), Budimpešta 0.0072 (0.0072), Berlin 1.2340, Italija 21.45 (21.27), London 24.8350 (24.86), Newyork 518.10 (518), Pariz 27.93 (28), Praga 15.40 (15.45), Du-naj 0.0073 (0.0073), Bukarešt 2.7250 (2.75), So-fija 3.7750 (3.75).

Dunaj. Devize: Belgrad 1163, Kodanj 12.660, London 340.000, Milan 2939, Newyork 70.935, Pariz 3830, Varšava 13.600. Valute: dolarji 70.460, angleški fut 338.800, francoski frank 3820, lira 2920, dinar 1152, češkoslovaška krona 2092.

Praga. Devize: Lira 140.8, Zagreb 55.50, Pariz 183.50, London 163.05, Newyork 33.90.

Newyork, 26. jan. Belgrad 164 (pariteta 19.30), London 479 (pariteta 487), Pariz 539.5 (pariteta 19.30), Curih 19.31 (pariteta 19.31).

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7% investicijsko posojilo iz l. 1921. 65 (blago), 2½% državna renta za vojno škodo 124—128, Celjska posojilnica d. d., Celje 209—211 (zaklj. 209), Ljubljanska kre-ditna banka, Ljubljana 226 (denar), Merkan-tilna banka, Kočevje 124—127, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 896—902, Slavenska ban-ka, Zagreb 80 (blago), Strojne tovarne in li-varne, Ljubljana 147 (blago), Trboveljska pre-mogokopna družba, Ljubljana 410 (blago), Zd u-žene papirnice, Vevče 100 (denar), »Split«, anon. družba za cement Portland, Split 1400 (blago), 4½% kom. zadolžnice Kranjske de-želne banke 89 (blago).

Zagreb. Hrv. esk. banka, Zagreb 110 do 111, Hrv. sveopća kreditna banka, Zagreb 115 do 116, Hrv. slav. zem. hip. banka, Zagreb 59.50—60.50, Jugoslovenska banka, Zagreb 105—106, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 809—900, Slavenska banka, Zagreb 77—78, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 228 do 240, Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 63—64, Hrv. slav. d. d. za ind. šečera, Osijek 750—760, Gutman 790, Slavonija 58 do 59, Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana 390—400, 7% drž. invest. posojilo 65, Vojna odškodnina 126—127.

Dunaj. Efekti: Zivnostenska banka 879.000, Alpine 413.000, Greinitz 139.000, Kranjska industrijska družba 800.000, Trbo-veljska družba 467.500, Hrvatska eskomptna banka 360.000, Avstrijske tvornice za dušik 170.000, Gutmann 750.000, Mundus 800.000, Slavex 211.000, Slavonija 63.200.

BLAGO.

Ljubljana. Les: lipovi hlodi, 3 m dolž., od 20 cm premera naprej, čisto, lepo blago, fco meja 450 (blago); črešnja, hlodi 2 m dolž., od 25 cm premera naprej, fco meja 500 (blago);

hrastove deske, 30, 41, 42, 52, 54, 61, 62, 71, 81, od 2 m do 3.50 m, fco Sušak 1250 (denar); deske, III. vrsta, 12, 19, 24 m, fco meja 525 (blago); deske, III. vrsta, pod mero: 12, 19, 24 mm, fco meja 480 (blago); bukova drva, 1 m, napol suha, fco nakladalna postaja 3 vag. 21 do 22 (zaklj. 21). — žito in poljski pri-delki: pšenica domača, fco Ljubljana 475 (blago); pšenica bačka, 74 kg, fco bačka post. 510 (blago); oves srpski, par. Ljubljana 330 (blago); oves bački, fco Ljubljana 370 (blago); otrobi, pšenični, enotni, fco Ljubljana 212.50 (blago); otrobi, pšenični, fco štajerska post. 200 (blago); kuruza nova, dobavitev februar, fco Postojna trans. 270—275; kuruza nova, do-bavitev marec, fco Postojna trans. 290 (blago); kuruza nova, dobavitev april, fco Postojna trans. 300 (blago). — Stročnice, sadje: fižol ribničan, fco Postojna trans. 425 (denar); fižol ribničan, fco obala Trst 450 (blago); fižol prepelčar, fco Postojna trans. 550 (blago).

Chicago, 26. jan. Pšenica za marec 196.5 (centov za bušl — 27.22 kg), kuruza za marec 150.5.

Našim gospodinjam. ženam in dekletom!

Volivne pravice nimate, da bi tudi ve-lahko 8. februarja povedale, da hočete ostati Slovenke, verne in poštene Sloven-ke. Volivno pravico, za katero se je borila SLS, so vam odjedli baš Žerjavovi libe-ralci, ker se vas boje. Toda kljub temu tudi ve lahko veliko odločujete v orjaškem boju, ki ga bije slovensko ljudstvo za svojo svobodo, za svoj jezik, za svojo vero, za svoj gospodarski obstoj. Boj za avtonomijo Slovenije pomeni boj za d. šni in telesni kruh, ki ga vsak dan potrebujemo.

Dušni kruh nam hočejo prikrajšati in odvzeti centralisti, zbrani v izdajalski stran-ki strupenega svobodomiselca dr. Žerjava. Dušni kruh, ki ga nam daje vera, nam ho-čejo vzeti s tem, da šolo dan za dnem vedno bolj odtegujejo veri in verski vzgoji, pre-povedujejo Marijine družbe, krščanske dru-štva, pač pa vsiljujejo otrokom brezversko sokolstvo in liste, ki jih pišejo in izdajajo brezverski učitelji.

Dušni kruh nam hočejo odvzeti, ki ga nam daje naše časopise. Prenovedali so Domoljuba, ker je odločno branil krščanske resnice, ker se je odkrito boril za pravice slovenskega ljudstva, ker je neustrašeno svaril pred strupom in umazanijo in brez-verstvom liberalnega časopisja.

Telesni kruh nam hočejo prikrajšati z ogromnimi davki, ki so jih naložili in vsled katerih dan za dnem raste siromaštvo v naših hišah in družinah. Same najbolj brid-ko občutite.

Slovenija sama sebi — ta klic je objel danes vsa slovenska srca in ne pojde tudi mimo vas. V nedeljo 8. februarja ne ne-hajte, dokler ne spravite zadnjega volivca iz vaše družine na voliče in ga opomnite, da naj vrže krogljico v prvo skrinjico. Ko opravite doma, pogledajte pri sosedih, prijateljih, ali so že storili svojo dolžnost! Žene, dekleta! Slovenija vas kliče! Odzovite se!

Lastnosti gospodinje.

Redoljubnost. Zvesta družica verno-sti in pobožnosti gospodinje mora biti re-doljubnost. Red v hiši je brezpogojno in neobhodno potreben za vzdrževanje do-brega gospodinjstva. Lepo družinsko živ-ljenje je nemogoče tam, kjer ni reda. Ka-kor vsakdanja hrana vpliva na telo, da se razvija, se krepi in da se ohrani zdravo, tako vpliva redoljubnost na posamezne člane družine, ker vprav z redom se dom omili možu, otrokom in vsej družini. Kjer ni reda, si išče gospodar in družina za-bave izven domače hiše.

Pa pogledimo najprej hišo, kjer se je nastanila redoljubnost. Pojdimo kar po vrsti: veža je lepo pometena, vsaka stvar je na svojem prostoru. Stvari, ki spadajo v vežo, so tako razvrščene, da jih vsakdo brez iskanja tudi v temi najde. Stopimo v sobo ali kakor pravijo pri nas, v hišo. Vse v hiši je lepo pospravljeno in okusno urejeno. Nič nepotrebnih cunj na snažno pomilih klopeh. Na stolah ni prahu. Na peči tudi pozimi nič nepotrebnega. Po-vsod red in snaga, da je veselje bivati v takem prostoru. Mati gospodinja začne

učiti že male otroke na red in na geslo: vsako reč na svoje mesto. Igrače kakor punčke, vozički, konjički, leseni vojaki, piskrčki in skodelice morajo imeti svoj prostor, kamor jih morajo otroci sami spraviti in jih potem, ko jih zopet rabijo, brez iskanja, brez izpraševanja lahko dobe. Tako se otroci zgodaj navadijo na red. Ko bodo začeli hoditi v šolo, ne bo nepotrebnega izpraševanja in prerekanja. Knjiga, zvezek, pero, svinčnik in vse dru-go, kar treba za šolo, bo pri rokah, nič časa se ne bo potratilo za iskanje in po-praševanje: Kje je moja knjiga, kje moje pero itd. Nič se ne bo izgubilo, nič zama-zalo, pa tudi nepotrebno očitane in ostre opazke se ne bodo slišale. A ne samo otroci, učenci in učenke morajo znati, kaj je red; tudi posli in odrasle hčere in sinovi ne smejo zaspati glede reda za otroci. Vse svoje reči morajo imeti vedno na določenem prostoru. Gospodinja mora z dobrim zgledom pokazati svoji družini, da je v prvi vrsti njena dolžnost začeti sama pri sebi z redom. Šivank in sukanca naj ne spravlja v miznico k kruhu. Pa tudi namiznega prta naj ne išče med umaza-nimi kuhinjskimi cunjami. Domačnost in mir v hiši sta hčerki redoljubnosti.

Iz hiše pogledimo v kuhinjo! V kuhinji proseva duša gospodinje. Kuhinja je glav-no torišče gospodinje. Zato mora posvetiti tej posebno skrb in ljubezen. Vsaka stvar zavzema svoj določen prostor. Na snažnih policah so uvrščeni lonci in skleda po vrsti od največjega pa do najmanjšega, oziroma največje do najmanjše, Miza, stoli, ognjišče, škafi, pokrovke, žličnik in sklednik, vse lepo pomito, vse vabljivo in snažno. Isti red, ki smo ga občudovali v veži, sobi in kuhinji, vlada tudi v shram-bi, v kleti, pod streho in sploh povsod.

Čmernost.

Čmeren otrok je zdaj veselo razpolo-žen, živahen, čezmerno vesel in razborit, zdaj siten, žalosten, otožen pa brez prave-ga vzroka. Čmernost je pri otroku skrajno neprijetna napaka, ki jo je težko prena-šati. Ako otrokove zahteve preveč vpošte-vaš, ali če se v družini čmernost udomači, je to že žalosten vzrok za otrokovo zamer-ljivo in čmerno obnašanje in ne ve ne s seboj ne s svojo okolico kaj začeti. Samo-ljubje je vzrok čmernosti. Pretirano hva-lisanje otrok in prevelika ljubezen pa ravo- gojita samoljubje. Take samoljubne otroke je treba s telesno in duševno zapo-slenostjo odvrčati od vednega razmišlja-nja o lastnem jazu in z njimi sploh hladno in mirno ravnati. — Slabotni otroci so na-vadno občutljivi in čmerni. Telesna in živ-čna slabost vplivata pravzaprav na obna-šanje takega otroka, da je ta čmernost ta-korekoč bolezen. — Zadostna in primerna hrana, mnogo počitka in gibanja na pro-stem prav mnogo pomagajo pri odpravi te sitne čmernosti. Skrbno je treba paziti in dobro preudariti, preden izreče svojo sod-bo o otrokovem obnašanju. Saj mnogokrat ne veš, kaj se godi v mali otrokovi duši, a vendar so baš notri nagibi za vse vnanje obnašanje. Prijetni ai neprijetni občutki, ki se tako naglo menjajo pri otroku, so na zadnji vzrok tudi za njegovo pretira-no veselost, ki se nepričakovano izpreme-ni v sitno čmerikavost. Vsa mirnost mate-rine osebnosti vpliva najbolj na enakomerno razpoloženje pri njenem malem in od-nje je tudi odvisno, kdaj in kako tudi v tem oziru pravo zadene.

Materičine ali krčne žile.

Marsikdo pravi, da oboli, ako si umije noge. To se pa dogaja navadno le tistim, ki si jih umivajo prav po redkem in so ne-previdni pri umivanju. S polnim želodcem si ne smemo umivati nog, po umivanju je treba noge trdo obrisati, obuti in hoditi ali vleči se v posteljo. To ni za vse enako. Stari ljudje tudi ne smejo šele začeti z mrzlim umivanjem, da se jim ne zgodi ka-kor dvema gospodoma, ki sta šla iz Kra-nja bosa po snegu v Hinje. Bila sta čez 70 let in se sta hotela knajpati. Dobila sta pljučnico in sta bila v osmih dneh s Huj na pokopališču.

Zdravim nogam in ljudem umivanje nikakor ne more škoditi, pri zatečenih je treba pač previdnosti in zdravniškega na-sveta. Kjer res ne sme voda do nog, jih je treba izmiti z mlačnim vinom ali z žga-njem.

Noge je treba mazati, ako hočemo, da nas bodo rade in dolgo nosile. Prej je bilo mazanje jako v navadi in so stari ljudje prehodili po cele dneve. Zdaj stoče mladi-na, če hodi par ur.

Loj, svinjska mast z majaronom ali rožmarinom, olje s česnom, maslo so dobra mazila za noge. Posebno po hoji po mrz-lem in mokrem so noge potrebne; za usnje vemo, da ga je treba namazati, za noge pa ne.

Da ostanejo noge zdrave, jim je treba primerne obutve. Čiste nogovice so glavna potreba nog. Najbolje, da obuješ vsak dan druge. Žal, da ni zdaj več v vsaki hiši za-locna doma spletenih nogovic. Žal, da ne vidimo več deklice in žene z pletilom v

Poizkusite enkrat s terpe. tinovim »Gazela« - milom

roki. Kupuje se nesolidno tovarniško blago in troši obilo denarja v nič. Dvakrat obuješ, pa je raztrgano. Potem se maši prav nerodno, noge so občutljive za šive, dobiš odtiske. Raztrgana nogavica ne varuje noge dotika z usnjem, ki je lahko od bolne živali. Noga se zastropi, oteka.

Premažna obutev pokvari nogo že otrokom, pretanka in tesna obutev za zimski čas ter hojo in stoji po mokrem povzroča prehlade, udnice in trganje, ozeblino in druge bolezni. Jako nezdrave so nogam in celemu životu palčaste tenke petine, na katere se ženske nabadajo kakor hrošči na bučiko. In to neumnost, ki je samo za par korakov po mestnem tlaku, posnemajo tudi na kmetih kakor vse druge mestne in modne neumnosti.

Povod, da obole žile in nogo, so pa tudi podveze za nogovico. Že otroke je treba učiti, da si ne smejo pretiskavati žil pod kolenom, pa tudi ne nad kolenom. Bolj ko je tenka podveza, bolj se zaje v meso in žile. Najboljša podveza je prožen trak, ki se zapne za hlačni rob in drži nagavice tudi, da se ne zgrbijo.

Seveda se tržišče pri takem vезenju nogavice še bolj, toda za žile je najbolje.

Prvo sredstvo, da ne zastaja kri okoli kolen, je: pregnati vsako jutro in vsak večer koleno, pojdi z roko ob pogačici pod koleno in tako večkrat krepko okoli.

Ako imaš podpluta mesta in kenice v žilah, maži in teri taka mesta rahlo masiraj. Vsak dan!

Glej, da ne stojiš na kamnu, mokri zemlji ali na cementnih tleh ali v vodi. Pri glajenju perila si podloži debelo preprogo pod nogo, pri pranju debelo desko. Nogovice in obutev imej mrazu primerne in prostorne.

Gumijaste nogavice, ki se dobe zdaj za bolne noge, so jako nezdrave. Boljši je tenak platnen povoj, s katerim rahlo oviješ nogo. V prejšnjem stoletju so nosili za bolne noge rdeče flanelaste nogavice in kar nas je starejših ljudi, se spominjamo, da so visele po vseh stantih na sejnih take flanelaste nogavice in da so jih nosile vse stare žene.

Najboljše mazilo za žile: raztopi govejega mozga in prilij raztopljenemu malo olja, zmešaj in spravi.

Kadar srbijo podpluta mesta, jih zmoči z žganjem ali z limoninim sokom ali z žajbeljevim čajem.

Vojaška obvestila.

Izročitev vojaških poslov okrajnemu glavarstvu. Vse vojaške posle, ki so jih do sedaj opravljala županstva, prevzamejo v tekočem mesecu okrajna glavarstva ali srezka poglavarstva. Tako je odredil vojni minister. Res je, da so vojaški posli napravljali županstvu mnogo dela in skrbi, vendar so župani lahko v marsikateri pe-reči zadevi odločevali in so navadno vedno dobro odločili, ker gotovo najbolj poznajo razmere vojaških obveznikov. Vse to bodo sedaj delali uradniki okrajnih glavarstev, župani bodo pa ostali samo še dostavljalci vojaških dopisov.

Mladenci - naborniki, pozor! V tekočem mesecu sestavljajo župani rekrutne spiske, ki bodo služili naborni komisiji pri določitvi roka ali oprostitvi. Da ne boste imeli zopet pozneje nepotrebnih potov in stroškov, da vam ne bo treba delati dragih prošelj za razne olajšave, poskrbite, da bodo vsi podatki o vas v rekrutnem spisku pravilni. Rekrutna komisija vam bo lahko že pri naboru določila skrajšan rok, ali vas

oprostita — če ste namreč do teh ugodnosti upravičeni —, ako bodo vsi podatki rekrutnega spiska pravilni.

Vprašanje: V letu 1923 sem bil potrjen in nato takoj oproščen kot hranilec. Oče je star 76 let, sestra 23, brata nimam nobenega. Ali bom za vselej oproščen in mi sploh ne bo treba služiti? F. B. S.

Odgovor: Ker nimate nobenega brata, ki bi do tedaj, ko boste Vi star 25 let, dovršil 17 let, zato vam ne bo treba služiti. Pač pa Vas bodo vseeno razporedili in bi v slučaju mobilizacije seveda morali k vojakom.

Vprašanje: Oče je služil v vojski, aktivno pa ni služil. Brat je služil polni rok. Ali imam jaz pravico do skrajšanega roka? A. S. J.

Odgovor: Nimate pravice do skrajšanega roka. Skrajšan rok služi tretji družinski član, ako sta dva pred njim po vrsti služila polni rok. Ako bi n. pr. v Vašem slučaju oče tudi aktivno služil, tedaj bi Vi imeli pravico do skrajšanega roka.

Vprašanje: Moj oče je služil v Avstriji 3 leta, najstarejši brat, ki je rojen 1. 1899., je služil v Avstriji 8 mesecev in v Jugoslaviji 1 leto in služil, drugi brat je odslužil polni rok. Ali imam pravico do skrajšanega roka in kam naj se obrnem. J. P.

Odgovor: Če je najstarejši, ki še služi, potrjen na polni rok, tedaj imate Vi pravico do skrajšanega roka. Prošnjo je vložiti pri komandi pristojnega vojnega okrožja. Prošnji priložite vojaške listine bratov in družinski list.

Vprašanje: Letos sem bil potrjen za 9 mesecev. Oče in mati sta stara po 61 let. Imam samo eno sestro. Davka plačujemo 175 Din. Ali je mogoče, da bi bil oproščen vojaščine? J. T. S.

Odgovor: V smislu člena 50 c) voj. zakonika so oproščeni vojaške službe »edini hranitelji nesposobnih zadrugetev, ki živijo ob poljedelskih posevkih ali ob osebnem delu ter plačujejo na leto 20 Din in manj neposrednega davka...« Z ozirom na to določbo ne morete biti oproščeni, ker plačujete več, kakor 20 Din davka.

Vprašanje: Dovršil sem dvorazredno državno trgovsko šolo v Mariboru in prej tri razrede meščanske šole. Ali imam pravico do dijaškega roka in kam se moram v tej zadevi obrniti?

Odgovor: Absolventi državnih trgovskih šol imajo pravico do dijaškega roka. Če ste bili že potrjeni, pošljite prošnjo komandi pristojnega vojnega okrožja. Če pa pridete letos na nabor, pa kar naborni komisiji predložite šolska spričevala.

Vprašanje: Kdaj bo vpoklicana konjenica in pešadija?

Odgovor: O vpoklicih rekrutov odloči vojni minister. Ko bo izdal tozadevno naredbo, bomo naše čitatelje pravočasno obvestili.

Vprašanje: Rojen sem leta 1905. in pojdem letos k naboru. Imam dva brata, ki sta oba služila pri vojakih. Jaz sem že 6 let od doma pri sorodnikih. Ali imam vseeno pravico do skrajšanega roka? — F. G. S.

Odgovor: Če sta oba brata služila polni rok, tedaj imate pravico do skrajšanega roka.

Organist

z mnogoletno prakso, dober pevec in pevovodja, želi premeniti službo. Nastop takoj ali kasneje. — Naslov se izve v upravi lista pod števil. 499.

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservat za Opalograph dobite edino le pri L. Baraga, Šelenburgova ulica števil. 6.

OROŽNIŠKI NAREDNIK
starejši, zanesljiv in vesten, išče službo. — Ponudbe na upravo lista pod »Orožnik«.

Išče se OSKREBNIK
za posestvo na Dolenjskem. Prednost imajo penzionisti, ki se razumejo na sadovnjak in vinograd. Ponudbe na »Dolenc, Hudovernik in Javornik«, Ljubljana. 458

Uradnika
Korespondenta za slovenski, arbohrvatski, angleški in nemški jezik. Išče za takojšen nastop večje rudniško podjetje. Popolno obvladanje angleščine v govoru in pisavi glavni pogoji. — Ponudbe na The Central European Mines, Ltd. Mežica. 489

Solidnega GOSPODA
sprejemnik kot sostanovalec. Na željo tudi zajtrk. Naslov v upravi lista pod števil. 521.

SOBO
s posebnim vhom išče za takoj gospod, ki je cel dan odsoten. Ponudbe na upravo lista pod »SOBA« števil. 513.

PRAKTIKANTINJA
s boljšo izobrazbo, išče mesta v kakšni pisarni, takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slovenca« pod števil. 466.

Za gozdno POSESTVO
na Dolenjskem se išče zanesljiv, pošten in več

GOZDNI ČUVAJ
ki je že bil v enaki službi. Dobi prostano stanovanje, deput. zemljišče s 6 glavami živine, poleg tega plačo po dogovoru. Ponudbe s spričevali naj se pošljejo na pošto predal 153, Ljubljana

Išče se VRTNARSKI POMOČNIK
prvovrstna moč — zmogel slovensčine in nemščine. — Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Vstop takoj. Vrtarinja A. Meula, Pobrežje pri Mariboru — Nasipna 1. 421

Skladiščnik
neoporekljive preteklosti — energičen, z večlet. prakso, več vseh manipulacij z okroglim in rezanim lesom, se sprejme. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo pogojev na »Parno žago in parket. tovar. V. Scagnetti, Ljubljana. Istotam se sprejme tudi praktikant. 426

Kože divjačin:
divjih in domačih začev, lisic, kun, dihurjev, polhov itd., kupuje po najvišjih cenah PETER SEMKO, Ljubljana, Križevniška ulica 7.

Morska trava
prima, dobavi NAJCENEJE »FRUCTUS«, Ljubljana — Tabar 2. 328

Lisičje KOŽE
in drugih divjačin kupuje vedno D. ZDRAVIČ — trgovina usnja, LJUBLJANA, Sv. Florijana ulica števil. 9.

PRODAM:
150 delnic opekarne »Emonec«, 30 delnic Obrtne banke, 10 delnic Strojnih tovarin in livarn, po normalnih cenah. — Poizve se v upravi tega lista pod števil. 503.

Proda se:
zelo ceno delavna MIZA, 2 PRIMOTA (Schraubstock), vrtni STROJ (Bohrmaschine) in decimalna TEHTNICA za 15 kg. — Poizve se Florijanska ulica števil. 11, pritičje.

Poročne prstane
zlate, prodaja in izdeluje po meri par od 100 Din dalje. JANKO DERMOTA, zlatar, Sp. šiška, Jernejeva c. 57. — V zalogi tudi vsakovrstna zlatnina in srebrnina. 503

SMOKING
nov, poceni napredaj. Naslov v upravi pod števil. 526.

Redka prilika.
V Beogradu se proda stara, dobro uvedena trgovina pis. potreb. Pisati na »Cervič-Ahštet« — Beograd, Kralja Milana br. 81. 479

Franc Erjavec
»pri zlati lopati«
trgovina z železnino Ljubljana, Valvazorjev trg 7 (prej Hammereschmidt) — priporoča svoje bogato zalogo raznovrstne telezmatine ter tudi prvovrstni dalmatinski »Portland cement« po nizki ceni.

PEKARNO
prodajam z vsem inventarjem in posestvom ali samo s hišo. — Ponudbe na upravo lista pod »Brez konkurence«

POZOR! POZOR!
Ostanki za perilo
po polovični ali zelo znižani ceni. — Resljeva cesta št. 30, I. nadstropje, desno.

FIGE (smokve)
v venci po 10 Din, v vrečah (raztresene) po 8 Din za kg dobite edino le pri Marku Rupec, Sarajevo, Bulbulin 5.

PREMOG trboveljski, libofski, črnomaljski, drva, inozemni koka, oglje, slez jake brikete dobavlja ILIRIJA Ljubljana Kralja Petra trg. 8. tel. 220 — Fišiče tudi na obroke.

POUK NEMŠČINE
in francoščine za trgovce! Prijave na upravo »Slovenca« pod: »Za službo« 527.

POHISTVO
pol. črešnjevo, s psihio, se pod ceno prodaja. — Marija Andlovic, Križevniška ulica št. 12, I. nadstropje.

Vljudno naznanjam, da otvorim 1. februarja 1925 najmodernejše in najhigijeničnejše opremljeno

mesnico s hladilnico
V LJUBLJANI — na GOSPOSVETSKI CESTI števil. 6. Se prijazno priporočam. FRANC SLAMIČ, prej mesar v Gorici.

Popolnoma varno naložite denar v LJUBLJANSKO POSOJILNICO
registrovana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani

Mestni trg števil. 6
— ki ima že nad —
10.000.000.— Din jamstvene glavnice
Vloge na hranil. knjižice in tekoči račun obrestuje najugodnejše

Ljubezen in zlato.

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

Delivec je podal dve karti. Visoka karta je dobila. Načelkal je znesek na košček zlepljenega papirja in tehtalec pri bari je odvalgal na tehtnici za zlato za petdeset dolarjev zlatega prahu in ga stresel v Daylightovo vrečko. V odzaduji sobi se je pravkar končal valček in Daylight je uzrl tri pare, ki so jo z goslačem in pianistom mahali proti bari.

»Le vkup, vi drugi vsi!« je klical. »Le vkup, pa povejte, kaj boste pili. Danes je moja noč, noč, ki ne pride tako pogostokrat. Le vkup, vi Sivaši in losojedci! Moja noč je to, to povem vam drugim vsem — — —«

»Vražje klavirna noč,« se je oglasil Charley Bates.

»Imaš prav, sinko moj,« je veselo nadaljeval Burning Daylight. Zalostna, klavirna noč, ampak moja noč je, razumeš. Jaz sem klavirni stari volk. Poslušaj, kako tulim.«

In res je zatulil in tulil kakor samotni sivi gozdni volk, tako da si je Devica mašila ušesa s svojimi lepimi prsti in drgetala. Minuto pozneje jo je nesel na rokah v liki vrtnice na plesišče, kjer se je z ostalimi tremi ženskami in njihovimi drugimi kmalu razvil razposajen ples. Moški in ženske so plesali v mokarinih, cela hiša je bila kmalu velik dirindaj, in Burning Daylight je bil središče in žarišče vsega, dvigajoč jih z zbadljivkami, šalami in surovimi burkami iz močvare obupa, ki jih je našel v nji.

Celo ozračje pa se je z njegovim prihodom izpremenilo. Vso hišo je navdajal z orjaško svojo življenjsko silo. Možaki, ki so stoprav vstopili s ceste, so to na mah začutili in natakali so v odgovor na njihova vprašanja pokimavali veče jednato:

»Burning Daylight plača dance!« In vstopivši možaki so ostali dajajoč obilo posla natakarkem. Hazardni igralci so oživeli in kmalu so bile vse mize zasedene in nad hripavo bobnenje človeških glasov, kletvic in krohotanja se je monotonno in oblastno dvigalo tleskanje žepov¹ in brnenje ruletne krogle.

Malo je bilo ljudi, ki so poznali Elama Harnish-a pod drugim imenom kakor Burning Daylight.² To ime so mu nadeli prejšnje čase njegovi tovariši, ki jih je imel navado segnati izpod odeje tožeč jim, da že dan gori. Med pijonirji v oni daljnji arktični divjini, kjer so vsi možaki bili pijonirji, so ga šteli med najstarejše. Možaka kakor Al Mayo in Jack McQuestion sta sicer šla pred njim, a onadva sta prišla v deželo prekoračivši Skalnate gore od pokrajine ob Hudsonovem zalivu na iztok. On pa je bil pijonir preko Chilcatskega in Chilcatskega prelaza. Spomladi 1. 1883 je kot osemnajstleten fant prekoračil s štirimi tovariši Chilcot. Jeseni se je vračal z enim samim nazaj. Trije so poginili po nesrečnem naključju v pustih, divjih, neizmernih krajih. In celih dvanaest let je Elam Harnish nepretrgoma stikal za zlatom po sencah severnega tečajnika.

In ni ga bilo človeka, ki bi bil stikal tako trdovratno in tako vztrajno. Vzrastel je takorekoč z deželo. Druge dežele ni poznal. Civilizacija mu je bila zgolj sen neke mlade dobe. Kampi kakor Forty Miles³ in Circle City so bili njemu metropole. A ne samo vzrastel je z deželo, temveč je tudi pomagal ustvarjati to divjino. Ustvaril je zgodovino in zemljevis nje in oni, ki so prišli za njim, so pisali o njegovih potih in zaznamovali po zemljevidih pota, ki so jih utrle njegove noge.

¹ Cipe — ploščati kamenčki razne barve, ki se rabijo pri igrah mestu prepovedanega denarja.

² Izg.: bring delat — gorci dan.

³ Izg.: forti mailz srki sil.

Junaki so redkokdaj vdani oboževanju junakov, ampak med junaki one mlade dežele so ga šteli med najstarejše junake vzlic njegovi mladosti. Kar se tiče časa, je bil pred njimi, kar se tiče dejanja, je bil nad njimi, in kar se tiče vztrajnosti so priznavali, da je mogel uničiti najvrstejšega med njimi. In še nadalje je veljal za močnega človeka, pravičnega poštenjaka, pa belega možaka.

V vseh deželah, kjer je življenje liki hazardne igre, ki se z njim lahko igra in ga vrže proč, iščejo ljudje malone avtomatično zabave in razvedrila v hazardnih igrah. V Yukonu so zastavljali svoje življenje za zlato in oni ki so pridobili zlata iz tal, so igrali zanj med seboj. In Elam Harnish ni bil izjema. Prvotno je bil človek, in nagon, igrati igro življenja, je bil v njem silno močan. Okolica je določila, kakšno obliko je imela navzeti ta igra. Rodil se je na neki farmi v Iowi in oče se je izselil v vzhodni Oregon, in v tej rudarski deželi je Elam preživel svoja deška leta. Poznal ni drugega kakor trde udarce za velike stave. Pogum in vztrajnost sta veljala v tej igri, ampak velika boginja Usoda je delila karte. Pošteno delo za gotov a mršav zaslužek ni štel nič. Kdor je bil možak, je igral visoko, je tvegaj vse za vse in vse ono, kar je bilo manj nego vse, je pomenilo, da je izgubil. In Elam Harnish je celih dvajset yunkonskih let izgubljal. Resnica, da je v Moosehide Creeku dobil v minulem poletju dvajset tisoč dolarjev in kar je ostalo v zemlji, je pomenilo še drugih dvajset tisoč. Ampak vse to ni bilo prav nič več, kakor je sam dejal, kakor da je dobil nazaj nekaj svojega izgubljenega. Dvanaest let je zgubljal in štirideset tisoč je bila majhna vsota za toliko slavo — denar za malo pijake in plesa v Tivoliju, nemir ene zime v Circle City pa za živež za prihodnje leto.

(Dalec sledi.)

Vsak bodi agitator za svoj časopis!

Za godovne in druge prilike

prporočam vsakovrstne ŠOPKE in cvetlične KOŠARICE, VENCE in DEKORACIJE DVORAN.

Cvetličarna Fani Hvala

LJUBLJANA — PREŠERNOVA ULICA ŠT. 5.

VSAT DAN SVEŽE CVETJE!

NAZNANILO.

Slavn. občinstvu vljudo naznanjam, da sem OTVORIL v SPODNJI ŠISKI, Jernejeva cesta 58, popolnoma na novo preurejeno

KLOBUČARSKO DELAVNICO

izdeloval bom najboljše in najsolidnejše klobuke ter sprejemal tudi popravila. — Priporočam se cenj. občinstvu ter beležim z odličnim spoštovanjem

MIH. KUKMAN, klobučar.

Brez posebnega obvestila.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš nepozabni in dobri bratranec in stric, gospod

Jean Doberlet

strojevodja v pokoju in posestnik

dne 26. januarja 1925 ob 6 popoldne nenadoma izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega se vrši v sredo, dne 28. januarja 1925 ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti, Streliška ulica št. 7, na pokopališče k Sv. Križu.

Bodi mu ohranjen blag spomin!

V Ljubljani, dne 27. januarja 1925.

ZALUJOČI OSTALI.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

ZAHVALA. Vsem, ki so nam povodom težke izgube predobrega, nepozabnega soproga, očeta, brata, in strica, gospoda

ANTONA KRANJEC

izrazili svoje sočutje, se najtopleje zahvaljujemo. Iskrena hvala preč. duhovščini, enako bukovski godbi za ganljive žalostinke, kakor tudi pevskemu društvu »Zarja« iz Tacna in sploh vsem znancem, prijateljem in sorodnikom za številno spremstvo na njegovi zadnji poti. — Vsem prisrčni Bog plačaj! Bukovica pri Voditah, 26. januarja 1925.

RODBINA KRANJEC.

Išče se zdrav KMEČKI DEČEK

do 15 let star. — Plača po dogovoru. Nastop takoj. VALENTIN JALEN, Hlebce pri Lescah. 494

VAJENCA za vrtnarsko obrt

sprejemem — FRANC SUŠNIK, trgovski vrtnar, KRANJ. 448

Valenec za čevljarstvo obrt se sprejme takoj. Hirana in stanovanje v hiši. — IVAN LINDIČ, čevljar, Mokronog — Dolenjsko. 431

Služkinja mlada, začetnica, poštna, za navadna hišna dela. se sprejme pri stari; ostane pod dobrim nadzorstvom. — Ponudbe na Marijo AGNOLA, posetnica in trgovka, Glince, Tržaška cesta 25 pri Ljubljani.

PRISPEVAJTE ZA

LJUDSKI SKLAD

PRISPEVKE SPREJEMA TAJNIŠTVO SLS LJUBLJANA (JUGOSLOV. TISKARNA)

Poštnega čekovnega urada štev. 11.475

Koliko stara hoče biti žena

od oči ona sama s tem, da svoj obraz neguje ali ne mara. Žena ostane vedno mlada, ako rabi Fellerjevo ELSA-OBRAZNO POMADO, ki stori kožo v najkrajšem času belo, mehko, nežno in čisto. Za racionalno nego las naj se uporablja Elsa-pomada za lase! Enako moški, ki nečejo biti plešasti! Za poskus 2 lončka za 36 Din, ako se pošlje denar naprej, ali pa 46 Din po povzetju od lekarnarja EUGEN V. FELLER v Stubici Donji, Elsa trg 16 — Hrvatska. 7045

Zoper oslabeleost, slabo prebavo, živčn. ne bolezni in slabokrvnost naročite samo Hočevarjevo Aromatično železnato tinkturo po 20 Din stekla. Po pošti od 3 steklenic dalje samo od izdelovalca lekarnarja HOČEVARJA — VRHNIKA. 351

Volneno in perilno blago

kakor tudi vse vrste manufakturnega blaga dobite v veliki izbiri in po ugodnih cenah pri tvrdki

R. Miklauc Ljubljana

Lingarjeva ulica - Medena ulica - Pred Skotijo.

Zahtevajte cenik ali vzorčno knjigo.

Najcenejšo strešno OPEKO

iz cementa, dobite pri trgovcu KOZELJU v Mokronogu na Dolenjskem. 196

V svojem in v imenu sinka MARJANA javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša zlata mamica

Katica Rabič

danes ponoči po dolgotrajni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb bo 28. januarja 1925 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti.

Blago pokojnico priporočamo v prijazen spomin.

Škofja Loka, dne 27. januarja 1925.

IVAN RABIČ, poštni upravnik, soprog.

Zahvala.

Ob težki izgubi, ki nas je zadela s smrtjo naše nenadomestljive, nad vse ljubljene mamice

Marije Izgoršek

nam je došlo od vseh strani toliko iskrenega sočutja, da se nam ni moglo vsem in vsakemu posebej zahvaliti; zato naj blagovolijo vsi, ki so lajšali bolečine mamici v bolezni in nam ob njeni kruti izgubi, vsi, ki so ji darovali cvetje ter jo spremili v tako častnem in obilnem številu na njeni zadnji poti, sprejeti tem potom našo najpriskrnejšo zahvalo! Vsem in vsakemu posebej: Bog povrni!

Šmartno pri Litiji, 27. januarja 1925.

Globoko žalujoče rodbine:

IZGORŠEK, RUS, SKVARČA.

Nad 120 milijonov kron

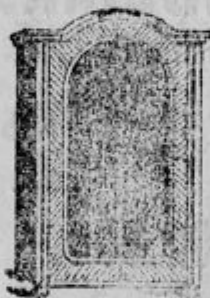
sem izplačal sorodnikom AMERIKANČEV v zadnjih letih kot zavarovalnine. odškodnine ponesrečenih in druge terjatve. — Ako imate Vi kako zadevo v Ameriki ali drugod na tujem, pridite k meni, da jo uredim. ako se sploh da. — Dr. Ivan CERNE, gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6 (Ljudske posojilnice poslojpe).

Neveste pozor!

150 cm široko, zelo močno belo platno za rjube meter po Din 33 — se dobi samo dokler zaloga traja v trgovini

IVAN SAVNIK, KRANJ.

Na zahtevo se pošljejo vzorci.

Tvrška F. Fajdiga sin

mizarstvo in katoliški mojster

Priporoča omare z ladelci in tudi visoke iz mehkega in trdega lesa, postelje, modroce, žimnice, žičnike, stole, mize, sploh vse hišne opravilo dobite le v

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17

po raznih cenah.

Prve novosti pomladanske in letnega blaga

Prepričajte se pred nakupom!

Da se dobi dobro in trpežno blago, za moške in ženske obleke, in vse druge potrebnosti samo

Ceški izdelki pri

CEŠNIKI

Ljubljana, Lingarjeva ulica

Opozoriam neveste in žene pri nakupu šivilje in krojača! Cene znatno padle! Poštebno strogo pošten!

Lasni izdelki odevi Konjski koci

ČATNA ROCKA „popolna“

ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI IN OBENEM NAJFINEJŠI

Kmetije, pozor! Prostovoljno se prodaja celotna KMETIJA: njive, travniki, gozdi, skupno 40 oralov s hišo in vsemi gospodarskimi poslojji, vse zidano in v najboljšem stanju na KUPLEN.KU št. 6, pošta Bohinj, Bela. Podrobne informacije se dobe na licu mesta.

Neveste in žene z dežele!

Predno se odločite za nakup bale pridite v trgovino

IVAN A. GROSEK

(prej Plevnik & Šerak) v Trebnjem

in si oglejte zalogo in cene vsakovrstnega oblačilnega blaga, svetlih rut in klobukov. Postreženi boste z vsem v Vašo korist!

FRANC ERJAVEC,

»PRI ZLATI LOPATI«, trgov. z železnino, LJUBLJANA — Valvazorjev trg št. 7, priporoča svojo bogato zalogo raznovrstne železnine ter tudi prvovrstni dalmatinski »PORTLAND CEMENT« po nizki ceni.

Poravnajte naročnino!

Kmetija v najem

(eventualno na polovico) se ODDA pod zelo ugodnimi pogoji na Dolenjskem, in sicer okroglo 40 oralov njiv in travnikov, ter zbiranjem bogatih gozdnih pridelkov, za daljšo dobo. — Do Ljubljane je 3½ ure hoda, do najbližje železniške postaje pa 1½ ure. — Na kmetiji je živ inventar: 4 glave govedi, 2 konja, 3 prekiči. — Posebno ugodno za kmečko rodbino z mnogimi odraslimi, pridnimi otroci. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »NAJEMNIK« štev. 522.

Tovarniška kantina

SE ODDA V NAJEM 1. aprila t. l. v VEVČAH pri Ljubljani. Zahteva se SHS državljanstvo, npravnstveno izpričevalo občine, mesečna najemnina in položitev kavcije v iznosu celoletne najemnine. — Pismene ponudbe oženjenih reflektantov z življenjepisom, navedbo družinskih razmer, referenc, mesečne najemnine in z izjavo, da v slučaju oddaje kantine takoj položi kavcijo, na ZDRUŽENE PAPIRNIC VEČE, GORIČANE in MEDVODE D. D., VEČE PRI LJUBLJANI. Podrobnosti v tovarni. 424

Zahvala.

Ob težki izgubi našega nepozabnega soproga oziroma očeta, gospoda

Mihaela Selana

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so nam razlili na kakršenkoli način svojo tolažbo med pokojnikovo boleznijo ter sočutje ob njegovi smrti. Zahvaljujemo se vsem, ki so pokojnika v tako obilnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Štepanja vas, dne 25. januarja 1925.

ZALUJOČA RODBINA.

Našim rodbinam

prporočamo našo pravo domačo

Kolinsko cikorijo

izvrsten pr datek za kavo.

TONE: »Tine, kako da si danes tako vesel?« — TINE: »Kaj bi ne bil; moj oče so lani za dekleta boks-ustnje pri Perkotu kupili in se prepričali, da je zelo trpežno, zato so sklenili, da ga bodo za celo družino kupili in bom tudi jaz deležen te dobrote.« — TONE: »Naš oče so tudi rekli, da bodo pri Perkotu usnje kupili.« — ANČKA: »Saj ni čuda, da cela Slovenija govori, da kdor boče svojo družino dobro obuti, naj kupi usnje na sejmu v LUKOVCI, ŽUZEMBERKU, METLIKI, ŠT. JERNEJU, ČRNOMLJU, MENGŠU, ZAGORJU, MOTNIKU, BREŽICAH, SEMICU in v ŠMARTNEM pri LITJI

na stojnici PERKO.

Najboljši šivalni stroj je edino le Josip Petelinca znamke Gritzner in Adler za rodbino, obrt in industrijo Ljubljana blizu Prešernovega spomenika, ob vseh Poup v ročaju brezplačen. Velikane garancija. Delavnica za popravila. Na veliko Telefon 513 Na malo

Posluje po celi Jugoslaviji.

Ustanovljena leta 1915. — Delniška glavica znaša 3,000.000 Din v zlatu.

„JUGOSLAVIJA“

Splošna zavarovalna družba.

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepa: 1. požarna zavarovanja; 2. življenska zavarovanja; 3. nezgodna in jamstvena zavarovanja; 4. zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma; 5. transportna zavarovanja; 6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla. — Največji tu delujoči zavod. — Družba je prevzela od »Graške vzajemne zavarovalnice« in od zavarovalnih družb »Feniks« (požarni oddelki) in »Franko-Hongroise« ves njihov kupčijski obdobj v naši državi. — Najnižje tarife. — Takojšnja plačila škod. — Glasom naredbe ministrstva za vojno in mornarico nadomeščajo police splošne zavar. družbe »JUGOSLAVIJE« žensitvene kavcije za častnike.

Pisarna: Dunajska cesta št. 15.

Telefon 571.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzoflav.: Gospobanka.

Račun poštnega čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Račun poštnega čekovnega urada v Zagrebu št. 39.080

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik, Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—, vloge nad K 600,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jelekne shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelki: Direktno zvezo z ameriškiimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.